

AVE MARIA

LETNIK XXIV.
VOLUME XXIV.
(1932)

Štev. 9.

Izdajajo
SLOV. FRANČIŠKANI
V AMERIKI.

AVE MARIA is published monthly by The Slovene Franciscan Fathers, Lemont, Ill., (Address: Post Office Box 608) in the interest of the Slovene Franciscan Commissariat of the Holy Cross.,
Superior: V. Rev. Bernard Ambrožič, Comm. prov.

Subscription Price \$3.00 per annum.

Manager: Rev. Benedict Hoge.

Editor: Rev. Alexander Urankar.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Ill., under the Act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Kdo še ne ve?

Eden naših rojakov-izseljencev, navdušen delavec za Barago, ki že dve leti navdušuje mlade naše za Baragovo stvar, je spisal življenjepisno knjigo o našem vrlem apostolu in predhodniku. — Od prve strani do zadnje je knjiga polna lepih besed in lepih dokazov o Baragovi svetosti in neumornem delovanju za zveličanje duš. Tako zanimiva knjiga ne sme mimo nas neopažena. Kdor koli jo je bral, jo je pohvalil, ocenjevalci, ki so pregledali knjigo pred natisom, so vračali rokopise z najlepšim priporočilom. Naj-

lepšo priliko, da pomagaš k razpečavanju te knjige, imaš ravno sedaj, ko ti brat ali sestra graduirata in iščeš primeren dar za to slovesnost. Pokloni jim to Baragovo knjigo. Videl boš, kako veselje bo prinesla. Tako je storil nekdo na zapadu. Kupil je dvajset izvodov knjige za letošnje graduante, obilo radosti je povzročil.

Knjigo vsem najtopleje priporočamo.

Ocenili so jo odlični.

Ljubljana, 20. aprila 1932.

Velepošтовani gospod!

Danes sem prejel Vašo knjigo o Baragi, katero ste mi izvolili poslati. Iskreno se Vam za njo zahvalujem! Prepričan sem, da bo zlasti med mladino, kateri je namenjena, jako razširila spoštovanje tega velikega in svetega moža, ki nam posebno v sedanjih vsesplošni stiski more biti najsijajnejši zgled zaupanja v božjo previdnost in požrtvovalnost v ljubezni do Boga in do bližnjega. Gotovo Baraga, prijatelj božji, ne bo ostal dolžan, kar ste v njegovo proslavo stregli, in Vam bo povrnil s svojo sv. prošnjo.

Izvolite sprejeti ob tej priložnosti izraze mojega globokega spoštovanja.

Božji blagoslov z Vami!

Vdani

Gregorij Rožman, škof.

Lansing, Mich., March 8, 1932.

Dear Reverend Father:—

We greatly appreciate receipt of your booklet "The Apostle of the Chippewas," a tribute to Fr. Baraga.

In my youth I taught school at L'Anse, in the Michigan county named for him, just across the bay from the Baraga mission, when I became greatly interested in his life and work.

It will be my pleasure to recall his work to the minds of present-day friends, in the St. Patrick's Day address I am permitted to give at Jackson, Michigan, before the Michigan Court, Catholic Daughters of America.

With high esteem, believe me,

Very respectfully yours,

G. N. Fuller.

St. Louis, Mo., March 3, 1932.

My dear Mr. Gregorich:—

Both your kind letter and the two copies of your book on that most lovable apostle of the Chippewas, Bishop Baraga, have reached me. I am sincerely grateful for both, and shall not fail to notice the volume in our monthly. If at all possible I shall refer to it in other ways also.

We shall be happy to receive the Ave Maria, and shall add it to our Library.

Do not, on your part, forget our willingness to assist your research. As we have said before, the older volumes of the "Wahrheitsfreund" should yield considerable information regarding Baraga's missionary efforts. It is not impossible that we may be able to catalog our set of this journal; should we be able

to do so, we will gladly send you from time to time the results of our research.

Sincerely yours

Central Bureau C. C. V. of A.
F. P. Kenkel, Director.

Red Lake, Mich., March 9, 1932.

Dear, respected Mr. J. Gregorich:

With feelings of gratitude, I received your very interesting book: "The Apostles of Chippewas". My sincerest thanks to you for the gift! For many years I have had three biographies of our Fr. Baraga: 1) Dr. Leon Vončina (Družba sv. Mohorja 1896). 2) His life by Rev. Cleystown Verwyst, OFM., my friend for some thirty years. 3) Msgr. Režek's History of the Diocese of Sault Ste. Marie and Marquette. So I have good information on this score. I had many Indians in my former missions baptized and even married by Bishop Baraga, at La Pointe, Wis., Fond du Lac, Wis., Superior, Wis., etc. This was from 1893 up to 1923 when I was transferred to Red Lake, Minn. where I had been before, from 1888 up to 1896. I had copied a few hundred Baptisms and Marriages of my perished ones, that Baraga had baptized and married from 1835—1860. The Records are kept at Bayfield, Wis. In 1892 I went to Marquette to see Bishop J. Vertin and the grave and tomb of our great Fr. Baraga. Then I went to L'Anse and Baraga, Mich., where he had labored from 1843—1853 as Indian missionary before he was elected bishop.

A number of Baraga's Chippewa books I still have here, some burned when my house burned down to the ground, Oct. 12, 1918 at Coquet, Minn.

Kindly salute P. Hugo Bren, O.F.M. for me, he visited me at Cloquet once. — Baragova duša je v nebesih, Bog daj, da bi bil kmalu blaženim prištet.

Vaš Vam hvaležen,

P. Simon Lampe, O.S.B.

Milwaukee, Wis., March 1, 1932.

Dear Sir:

This will acknowledge with many thanks the receipt of your book "The Apostles of Chippewas". Let me congratulate you on your success. The mention of your publication will be made in "Zarja" as soon as possible. — Knowing well that not only work but also great expenses have been connected with the pub-

(Dalje na 3. str. platnic.)

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok zvestobe katoliški Cerkvi.

Naročniki so deležni duhovnih dobrot franč. komisarijata. — Naročnina \$3.00, izven Zdr. držav \$3.50.

Za naročnike in dobrotnike se here vsaki mesec sv. maša.

September, 1932

Z dovoljenjem in odobrenjem cerkvenega in redovnega predstojništva.

24. letnik.

Septembersko pismo katoliškim staršem.

Sr. L. T.

ČASIH se sliši, da ponekod ljudje tožijo, da bo radi težkih časov treba poslati otroke v javno šolo. Ali se vam ne bi smililo jagnje, ki ga preganja volk? Ali bi imeli tako trdo srce, da bi ubogi stvarci zaprli vrata pred nosom in jo prepustili svoji usodi? To jagnje je vaš otrok. Potrebuje zavetja pred današnjo pokvarjenostjo. Katoliška šola mu ga bo dala — dala mu bo srečo.

Pomislite na žrtve, ki ste jih doprinesli do sedaj! Koliko vaših žuljev, koliko potu je vzidanega v vaši šoli! Če pustite otroka v javno šolo, bo izgubljen veri, župniji. Če župnija nima naraščaja, nima prihodnjosti.

Kaj pomaga zidati cerkve, ako ne bo ljudi, da bi jih napolnili ob nedeljah. Župnija, ki nima šole, ne more pričakovati nikake bodočnosti. Če otroci hodijo v domačo šolo, se navadijo domače cerkve in hodijo v njo tudi po graduaciji. V domači šoli sklenejo prijateljstva, ki jih bodo vezala še dolgo v življenju.

Podpiranje šole stane. Res je. Bo že šlo kako — če ne lahko, pa težko — samo, da vztrajamo. Vsi bomo nekoliko potrpeživi, samo, da rešimo svoje šole in župnije. Valovi časa nam prete. Kot vestni krmarji ne smemo zapustiti svojega mesta. Ko mine vihar, bomo veseli, da smo rešili svojemu narodu, kar bi mu moralo biti najdražje — domačo katoliško šolo.

POMEN KATOLIŠKE VZGOJE.

Kmalu bodo minile počitnice — brezskrbna doba naših malih, in razne šole bodo odprle svoja vrata na stečaj, da sprejmejo ukaželjeno mladino. Vprašanje je, kam bo šel tvoj otrok? Če imaš vsaj iskro ljubezni do njega, ga boš poslal v katoliško šolo. To je šola tvojega otroka in nobena druga. Kot katoličan spada v njo; samo, ako hočeš vzgojiti svojega otroka v brezverca ali verskega brezbrizneža, ga boš poslal v javno šolo.

Pravijo nekateri, da verski pouk, ki ga nekateri otroci dobe v nedeljski šoli, popolnoma zadostuje. Kako se varajo! Ali se je že kdo izučil za čevljarja, ako je samo čital ali poslušal predavanja o izdelovanju čevljev? Prakse treba čevljarstvom vajencu — ne predavanj. In tri leta ga vzame, preden postane pomočnik. Tvoj otrok ne bo nikoli dober katoličan, če bi tudi znal teorijo katoliškega življenja — katekizem — kot "Oče naš". Prakse potrebuje. In kje naj jo dobi, ako ne v katoliškem domu in katoliški šoli, kjer ga vse navaja k izpolnjevanju tega, kar sliši v uri krščanskega nauka. Pred poukom molijo v katoliški

šoli — nauk otroku, da brez božje pomoči ne moremo storiti ničesar. Ko bo otrok odrasel ne bo začel nobenega važnega dela brez molitve, ki bo klicala blagoslov na njegov trud. Vsi otroci katoliških šol se udeležijo sv. maše vsako jutro. Med sv. mašo molijo skupno ali pojo. S tem se navajajo, da vzljubijo sv. daritev in navada, prisostvovati ji, jim pride v meso in kri. Ko zapuste šolo, ni treba staršem ob nedeljah nobenih opominov, kreganja in prigovarjanja: Otrok bo sam rad izpolnil dolžnost do Boga, ki se je je navadil. K mesečni sv. spovedi in k sv. obhajilu, ga ne bo treba siliti — opomin bo zadostoval.

V katoliški šoli uče isti predmete kot v javni šoli. Edina razlika je, da v katoliški šoli zahtevamo, da se otroci res uče. Moderni vzgojitelji poskušajo mladino izobraziti brez sodelovanja mladine, kar igraje. Ves način pouka je prikrojen tako, da se otrok bolj zabava kot pa uči. Življenje pa je resno, ni zabava. In otrok, ki se ni nikoli naučil resnega dela, vstopi nepripravljen v življenje in razočaranje je veliko. Ni se naučil plavati — pa je bil vseeno vržen v morje. Ka-

ko naj se reši? V našem mestu se je zgodilo, da se je neki moderni učitelj višje šole smejal našim bivšim učencem, ker so vzeli nekaj knjig domu. Kak vzgojitelj, ki zaničuje mladino, ako ima dobro voljo res študirati. Morda smo v katoliških šolah učitelji res malo strogi — pa to je dobro za mladino. Skušamo otroke navaditi, da se uče, ker ljubijo Boga, starše, učitelje in zato hočejo storiti svojo dolžnost. V naših šolah se otroci uče spoštovati, ljubiti starše; jim pomagati in jih ubogati. Morda se uče tega tudi v javni šoli, a le radi tega, ker narava sama to zahteva. Mi imamo pri vzgoji za seboj deset zapovedi; versko ozadje. Javna šola vzgaja po svoje. Namen ji je vzgojiti otroka v človeka, ki bo kolikor toliko zmožen, da se bo preživel s svojim znanjem. Za dušo otroka, ki je vredna toliko, da je Bog umrl za njo, javna šola ne stori ničesar — prav ničesar. Katoliška šola vzgaja za večno življenje. Iz otrok hoče napraviti dobre državljanke in vredne kandidate nebeškega kraljestva. V naših šolah učimo otroke, da so razni križi kot bolezn, smrt, uboštvo, trpljenje znaki božje ljubezni do nas — več ko trpimo, lepša bo večnost. Morda sedaj otroci tega ne razumejo, a je vsekakor potrebno. Ko bodo nekoč ti otroci trpeli kot mora vsak živ človek, bo trpljenju odvzeta ost in obup ne bo našel prostora v srcu. Zakaj je sedaj toliko samomorov? Zato, ker ti nesrečneži niso imeli verske vzgoje. Vera in življenje po veri da človeku moč, da je v časih stiske močan in ga ne zlomi vsaka sapa. In če bodo otroci vzgojeni v katoliški šoli, ne bo toliko razporok kot jih je, žalibog.

In kaj so naše slovenske katoliške šole? Trdnjave vere in slovenstva so. V naših šolah otroci vzljubijo slovenščino. Radi govore v materinem jeziku. Slovenska pesem jim gre bolj do srca kot angleška. Če bo prihodnji rod še znal in govoril slovensko, bo za sluga domače šole. Nasprotno pa otroci, vzgojeni v javni šoli, vihajo nosove, kadar slišijo materinščino. Sramujejo se je v javnosti in hočejo veljati za Angleže. Sramujejo se tudi svojih staršev.

Velikokrat se zgodi v našem mestu, da kak netoleranten učitelj v višji šoli da brco katoliški veri in "tujcem". Naši otroci tega ne preslišijo. Postavijo se v bran. Podajo dokaze in če to še ne pomaga, se pritožijo na pristojnem mestu. Ako učitelj hoče ostati v službi, mora pustiti vero v miru, dekleta pa še naprej nosijo svetinjice Matere božje na srebrnih verižicah. To so značaji! Veliko dobrega store za katoličanstvo s svojo neustrašenostjo.

Še nekaj. Kdo je boljši učitelj? Oni, ki dela za kruh in življenske ugodnosti, ali tisti, ki dela samo za Boga? Socijalni odnošaji zahtevajo, da svetni učitelji hodijo v gledišča, na plese, skrbe za svojo družino. Sestre, ki uče po katoliških šolah, žive pa samo Bogu in svojim učencem. Vse delo, vse molitve so posrečene samo otrokom. Sodite sami, kdo stori več za Vašega otroka. Ravnajte temu primerno in pošljite Vašega otroka tja, kamor spada — v domačo, katoliško šolo. In lahko bo nekoč Vaša smrt. Imeli boste sladko zavest, da ste storili dolžnost do vaših otrok. In če bi to dolžnost bili zanemarili?

PRED NAJSVETEJŠIM.

P. Evstahij, O.F.M.:

Beli zastor krije Te,
zastor kruha belega,
verniki če zavžije Te,
prejme Tebe celega!

Ti si tukaj pričujoč,
naša sreča, naša moč; —
o, zahvaljen, Jezus naš,
zdaj in vekomaj! —

Prejmi naših src pozdrav,
Kralj, Zveličar, naš Gospod,
ti prejasna Luč višav,
ti k Očetu prava pot! —
Ti si vzljubil bedno stvar:
Žarna mjllost tvoj je dar.
O zahvaljen, Jezus naš,
zdaj in vekomaj! —

Sprejmi po Brezmadežni
misli in želja odmev!
Ž Njo vred in pa z angeli,
s Cerkvijo smo Tebi spev,
ki si po Mariji brat,
srečne večnosti zaklad:
O zahvaljen, Jezus naš,
zdaj in vekomaj!

Dvojčka.

(Idila. — Zapisal Marin Miha.)

I.

AM leži naša vas sredi hribov v dolini daleč od sveta in takozvane kulture. Ji pravijo Pišajnovica, ker rado piše po dolini in celo piska in gode takole pozimi. . . Okolica ni posebno vabljiva. Tu so močvirni travniki, ki po njih luže stoje, po lužah pa vrhi pojo ob pomladnih večerih. Po bregovih se je obesilo nekaj njiv in njivic, ki rode tako slabo, da bi poleti lahko preštel bilke po njih. Po hribovitih obronkih vse naokrog pa pozdravljajo smreke in bori, delajo mejo in senčijo vso dolino, da je nekam samotna in otožna.

In vasica sama? Stara je. Koče in hišice so potaknile glave skupaj kakor ovce na paši, kadar se plaše. Strme strehe so pokrite s slamo in nizki napaši zakrivajo še tisto malo lesenih sten, tako da je videti, ko da vse skupaj leze v zemljo. . . Revno gnezdo — bi rekel kdo. In vendar tisti, ki so bili tu vzgojeni ali pravzaprav zrastli v tem kraju, ljubijo kraj in okolico in se je oklepajo kakor robida svojih pustih tal.

Tako tudi Sitar Matija, ki je imel svojo kočo koncu vasi oprto na skalnat obronek. Sitar se je pisal in sitar je bil. Žena mu je bila Neža. Otrok pa nista imela. Bila sta že precej v letih, ko sta se vzela. O velikem svetu nista mnogo vedela, le Kamnik in Lukovico sta poznala; in še teh dveh bi ne bila, pa je bilo ob semnju treba iti zdaj tja, zdaj pa ondi tja, da so se sita prodala in se nakupilo, kar je k temu rokodelstvu pritikalo, to se pravi: konjska žinca, žnora, žica, pločevina in drugo. Vselej je bila taka pot dogodek za tistega, ki je šel, in je potem ves teden bilo dosti govora med njima, ko je ta pravil, kaj je vse videl in je drugi majal z glavo in se čudil in hotel vedno novih pojasnil. —

Tako sedita tudi danes oba v svoji koči. Matija za svojimi malimi statvami s šopi žime v rokah, ki jo pretika, da mu kar raste ploskev pod rokami. Neža pa lupi krompir, da bo za opoldne. Pa ni tako urna danes kot je bila sicer. Bi pogledal, pa bi videl, da se ji skoro roka trese. In beseda, tudi, ko bi rada povedala, pa ne ve in ne zna kako. Pod srcem čuti, da ne bo dolgo, ko se bo začul otroški jok med temi tihiimi stenami, pa jo skrbi in se trapi z mislijo, kako bo — ali bo šlo po sreči ali ne. . .

Matija ve za njene misli, četudi jih Neža ne pove. Ampak on je bolj pogumen in preganja skrb z lepo mislijo in z načrti za prihodnjost. Če bo sin — no, potem bo sitar, dvakrat sitar kot je on, oče njegov. Če bo hči, potem, no, potem jo bosta z Nežo omožila, ko pride v tista leta. . . Ampak tisti, ki jo bo dobil in

kočo z njo in sitarijo — tisti ne bo smel biti kar tako... Najmanj pol gruntarja sin bo moral biti! Zato ker sitarija Matije Sitarja je edina v okolici!

“Kaj meniš Neža? Jaz bi dejal, da bo sin,” je izpregovoril Matija kar na celem.

Neža, ne več mlada, je zardela in se sklonila nižje nad krompir.

“Prepustiva to Bogu, Matija! On že ve, kaj bo dal,” je dejala in dostavila: “da bi bil otrok le zdrav, dober in priden, ko odraste.”

“To pa bo! To pa mora biti!” je pritrdil Matija samozavestno.

“In učila ga bova in vzgojila, da bo boljši in ubogljivejši kot so drugi otroci tod po pasi,” je natihem sklenila Neža in se oprla na steno, kjer je visela podobna sv. Ane, ki Marijo Devico brati uči iz debele knjige.

“Morebiti bo deklica —” je zdihnila Neža bolj sama zase.

Pa jo je Matija že slišal je je dejal:

“Jaz pa mislim, da bo fant. Le verjemi Neža: fant bo!” —

Šla je Neža Sitarica drugi dan v čumnato in razložila po mizi vse male stvari, ki jih je bila zadnje čase sešila in spletla. Potem je legla v posteljo. Drugo jutro pa se je že oglasil v hiši nov čudovit glasek, ki je naznanjal, da je Sitarjeva hiša dobila novega prebivalca. Tomaževka, ki je pri porodu pomagala, je položila krepkega fanta v čisto novo zibel in rekla: “No, zdaj bo Matija vsaj vedel, za koga dela.”

“Ta bo naslednik!” je pritrdil Matija in novorojenca pogladil po debelem licu. Naslednik! Saj se je v naši vasi itak razumelo, da mora biti tisti, ki je najstarejši, tudi naslednik, pa čeprav bi rojenice pozneje položile v zibel še mnogo drugih moških potomcev. Tako je imela torej novemu poniglavcu pripasti Sitarjeva hiša, obrt, vrt, tri johe njiv in leha gozda, tam gori za Rakitovcem.

“Ta je že preskrbljen,” je pripomnil Matija in stresel naslednika rahlo za ročico. “Drugi, ki še pridejo, naj skrbe, kako si bodo med svetom služili vsak svoj kos kruha.”

Tudi Neža, ki je vsa bleda in izmučena ležala v postelji, si je mislila takisto.

“Tako naj bo! Bog bodi zahvaljen in daj svoj blagoslov za življenje,” je pobožno pristavila.

Toda, naenkrat je postala nemirna in predno je vedela kako in kaj, je že drugi potomec glasno kričal v svet, kot bi hotel reči: “Stojte, stojte, tudi jaz sem tu!”

“Bog nas je blagoslovil bolj kot smo mislili!” je rekel oče, in se mu po glasu ni moglo poznati, ali je ve-

sel novega darila, ali ga ni. Neža pa se je še bolj izmučena naslonila v zglavje in nekaj šepetala, ki je bilo kakor molitev in vdanost v božjo voljo. Takoj je bila dobra Tomaževka pri rokah in je tudi temu drugemu, nezaželjenemu, pripravila kopel, ga okopala, zavila v sveže plenice in položila k prvorojenemu bratcu v zibel. Pa je začel prvorojeni kričati, ko da mu je zibel naenkrat preozka, in mu je drugorojenec začel takisto glasno odgovarjati, pa je nastal pravi halo v hiši in so se štiri stene čudile vsemu temu. . . Oče pa je, da bi pomiril kričača, vzel v roke sedaj tega, sedaj onega, ga nekoliko pozibal v naročju, ga položil nazaj in vzel v naročje zopet drugega in tako dalje: toliko časa, da je bil mir.

Čez nekaj časa se je oglasila Neža in rekla: "Zdaj mi pa daj najprej starejšega; lačen je."

"Na! Tale je!"

Matija ji je pomolil enega, a ga je takoj zopet vzel nazaj, češ: "Ne, saj ni ta! Tale bo! Pravzaprav. . . Sedaj res ne vem, kateri je."

"Ljubi Matija, tale je!" je rekla Neža in pokazala z roko na tistega, ki ga je Matija držal v desni roki.

"Ne, ni ta! Tale je, verjemi Neža! Ali mar ni ma jamice v bradici, kot jo je imel, ko je prišel na svet? Poglej!"

"Saj ima oni tudi jamico!" je rekla Neža.

"Glej no, saj res!"

Matiju je bilo, ko da ga je kdo polil s kropom. "Kateri bo sedaj naslednik?" Oba sta si bila za las podobna. Oba rdeča ko kuhana raka, oba modrih oči, oba enako poraščena po temnu. Človek bi obupal. Stvar ni bila kar tako in brez pomena. Pomisliti je treba, da je šlo za to, kdo bo imel hišo, obrt, njive, gozd. Stara navada v kraju je ta, da ima najstarejši vse to. In kdo je v tem slučaju starejši?!

Matiju je prišlo na misel, da bi prašal Tomaževko, ki je bila ob porodu poleg in ki se je sedaj oddaljila, da prepusti zakonca sama.

Tomaževka je prišla.

"No, kateri bo? Jaz pravim, da tale!" ji je Matija pokazal enega, ki je mislil o njem, da je pravi.

"Jaz pa pravim, da je tale," je pripomnila Neža.

"Na, sedaj naj pa Tomaževka razsoja, ko sta oba

kakor dinarja, kajne?! To je težaven slučaj!" je kimala Tomaževka.

"V takih primerih je navada, da se novorojencem privežejo trakovi okrog vratu; enemu rdečega, drugemu modrega," je poudarila Tomaževka. Pa ni nalezela na dobro. Matija je skoro zarezal nad njo.

"To bi vam bilo moralo poprej na misel priti!"

"Seveda! In vama tudi!" se je odrezala Tomaževka in je šla. Na pragu je še postala in priščipnila: "Čemu se pa dedec vtika v otroke, ko ni za to!"

Potem se je razvedelo po vasi, kakšna čudna nezgoda se je pripetila pri Sitarjevih. To pa vse zato, ker naj bi se Sitar sitasti rajši držal svojih obročev in sit, nego da bi hodil otroke pestovat, ko še za to niso. . . Pa so se zglasile sosede in prijateljice in tete in sorodnice in prišle obžalovat in tolažit ubogo Sitarico, ne da bi katera mogla dati dober svet in pokazati pot iz nezgode. Le to je vsaka vedela povedati, da sta si fanta podobna ko dinar dinarju, da torej ni mogoče določiti drugega nego to, da sta oba prav močna in zdrava ter se jima lahko prerokuje dolgo življenje.

"Poglejte no, kako drug drugega izrivata iz postelje. Zibel je pač narejena za enega in ne za dva," je pokazala Urbanačka.

Zunaj hiše pa, ko so bile ženice same med seboj, so uganila, da to nekaj pomeni, ko se že v zibelki ne moreta — paglavca debela. . .

"Da, da! Sitar in Sitarica: vedno sta hotela biti nekaj več — zdaj pa imata!"

Vendar so pošiljale otročnici redno in po vrsti vsak dan kurjo juhico, kot je od nekdanj navada v vasi. Obenem so vselej popraševale, kako je s stvarjo: če se je že kaj dognalo in tako naprej.

Stvar je prišla na ušesa tudi gospodu župniku. In to še predno so otroka prinesli h krstu. Ta pa je odločno ukrenil, tako, da je imelo biti prav. Pripravita naj se dva trakova, eden bodi rdeč, drugi moder. Izmed dvojčkov bo tisti, ki bo ob pristopu h krstu bližji oltarju, dobil rdeč trak, kar bo pomenilo, da je prvi in starejši; drugi bo pač drugi, z modrim trakom, seveda. In tako se je drugi dan ta salamonska razsodba tudi izvršila na veliko veselje staršev in v zadoščenje vsem tetam in sorodnicam. Rdečemu so dali ime Peter, modremu Pavel. (Dalje.)

ZRNA.

Marsikdo pozna ves svet, pa nobene človeke duše, najmanj pa svojo lastno.

* * *

Pravični bodo večno živeli, in pri Gospodu je njihovo plačilo, in skrb za nje pri Najvišjemu. Zato bodo prejeli častno kraljestvo in krasno krono iz Gospodove roke;

saj jih brani njegova desnica, in njegova sveta roka jih varuje.

* * *

Pravičnih duše so v božji roki, in smrtna muka se jih ne dotakne. Nespametnim očem se dozdeva, da umirajo, in njihova ločitev se šteje, da je bridka, in njihov odhod

od nas kakor uničenje — oni so pa v miru.

* * *

V vseh rečeh si namreč ti, o Gospod, povečal in počastil svoje ljudstvo in ga nisi zaničeval, marveč si ga vselej in povsod podpiral.

Mater hočejo odpraviti.

P. O d i l o, O. F. M.

ŽIVIMO v radikalnem času. Za Boga, za Kristusa, za Cerkev gre. Za državo, za družbo, za družino. Za moralo, avtoriteto in lastnino. Za fundamente vseh stvari. Pri teh razmerah razumemo, da hoče boljše življenje, zdaj, ko je že toliko temeljev porušil, odpraviti tudi mater. Svetovna revolucija je nemogoča, dokler obstoji familija in familija bo obstajala toliko časa, dokler bo imela mati besedo v družini.

Če hočemo družino uničiti, moramo uničiti najprej mater. In zato gre danes. Imamo še dosti žena in otrok. Moramo priznati. Toda kmalu ne bomo imeli nobene matere več, nobene vzgojiteljice otrok. Kdor hoče torej človeštvo rešiti, naj skuša rešiti mater, vzgojiteljico. To hoče Cerkev: rešiti mater, rešiti družbo.

VERA V DOSTOJANSTVO ŽENE.

Na ženskom kongresu v Chicagi je trdila pred leti neka Amerikanka, da je še-le 19. stoletje "odkrilo ženo." Ravno nasprotno je res: Moderni niso odkrili žene, temveč prišli so celo tako daleč, da ne vedo več, kaj je žena. Ne vedo več, kaj je Bog hotel, da bi žena postala, ko jo je vstvaril. Ne vedo več, da je žena postala v jutru stvarjenja podoba Najvišjega. Ne vedo več, da je postala po Jezusu tempelj sv. Duha.

Če lahko govorimo o odkritju žene, potem moramo takoj dostaviti, da je krščanstvo tisto, ki je odkrilo ženo v vsem njenem naravnem in nadnaravnem dostojanstvu in da je žena padla do navadne "ženske", ko smo jo nehali gledati v luči vere. In danes je žena zopet v nevarnosti, da postane isto, kot je bila pred 1932 leti, predno je angel Gosopdov Mariji oznanil. V nevarnosti je, da postane sužnja pohotnega tirana,

ki se imenuje njen mož.

Da mater rešimo, moramo odkriti izgubljeno ženo iz povesti stvarjenja in evangelija. Ženo moramo osvetliti popolnoma od druge strani, kot jo osvetljuje današnja surova kultura nagote, temveč kot jo osvetljuje stvarjenje, odrešenje, kot delo Najvišjega in kot svetišče sv. Duha. Naučiti se moramo, da bomo o ženi mislili kot o svetišču. Najprej seveda žena sama! Žena ne more zahtevati, da bi mož, ko gre mimo nje veroval, da gre mimo svetišča, če je žena tako oblečena, kot bi hotela dobiti nagrado za mesno razstavo. Če grem mimo gnojišča, me ne bo nihče prepričal, da grem mimo dišečega cvetličnjaka.

In potem možje! Najvažnejše, kar mora mož vedeti o ženi, je vera v njeno naravno in nadnaravno dostojanstvo. Čast in spoštovanje pred svetiščem žene!

VERA V PRAVICO KRŠČANSKE ŽENE.

Krščanstvo zahteva od žene pokorščino. Kot je cerkev podrejena Kristusu, tako morajo biti žene podložne možem. (Ef. 5, 23.) Mož je glava žene! Žena mora ubogati. Toda pokorščina žene je navezana na pokoj, ki varuje človeško dostojanstvo žene. Žena naj bo možu pokorna kot cerkev Kristusu. Torej v toliko, kolikor zahtevajo zapovedi božje in postave evangelija. V toliko, v kolikor je mož namestnik Kristusa Gospoda. Nič manj in nič več. Do tukaj in ne dalje. Kakor hitro mož ne govori več v imenu Kristusovem, pa naj bo v kateremkoli oziru, preneha v tisti točki poslušnost žene. Krščanstvo zahteva od žene pokorščino, toda nikdar pokorščino, ki bi bila nepokorščina do Kristusa. Nikdar pokorščino, ki tepta božje svete pravice! Nikdar pokorščino greha, ki ponižuje.

Krščanstvo zahteva od žene potrpežljivost in krotkost. Tudi to je res. Kjer živita dva ali trije skupaj, tam, je treba vsikdar malo potrpljenja. Ali potrpežljivost ali vice. Ali krotkost ali pekel v familiji. Potrpežljivost ne ponižuje. Krotkost ne onečaščuje.

Krotkost in potrpežljivost v težkih družinskih razmerah ste lahko pristno junaštvo. Potrpežljiva žena je velika žena. Krotka žena je močna žena! Toda nekaj drugega kot potrpežljivost in krotkost, je strah pred ljudmi in slabost ter nizko izdajstvo dolžnosti in Nizka, strahopetna žena pusti s seboj napraviti, karkoli kdo hoče. Nizka, strahopetna žena si pusti iztrgati otroka, ne da bi se zanj borila kot levinja. Moderna država je poizkusila: Žival brani svoje mladiče, krščanska žena pa ni levinja, ki bi tulila, kadar je otrok v nevarnosti — otroško življenje, ali njegova vera in čistost. Moderna žena je strahopetna. Zrela je za Moskvo, ki ji bo morda že jutri iztrgala iz naročja enoletnega otroka, da ga pahne v boljševiško vzgojno karsarno. Moderna žena je zrela za državo sužnjev, ki bo v njej še nekaj otroških porodnic, pa nobene vzgojiteljice, nobene matere več. Žene so izgubile svoj krščanski ponos. Zrele so za pogin.

Sv. pismo govori o močni ženi (Preg. 31, 10). To je pravi ženski tip, ki bi ga danes morali vzgajati. Navadna dobra žena ne zadostuje, da bi nas rešila pred boljševiško povodnjo. Naš čas potrebuje močno ženo,

spoznavavko, mučenico krščanske družine in otroka. Naš čas potrebuje levinje, žene poine svetega krščanskega ponosa, ki veruje v svoje dostojanstvo, v svoj vzvišeni poklic in v svoje pravice in ki zna svoje sveti-

šče braniti pred liberalno državno vsemogočnostjo, pred modernim paganstvom in pred boljševiško revolucijo.

Dogodek na daljnem Vzhodu.

P. Hugolin.

V. Frančišek Ksaver je v Japanu zasadil krščanstvo. Toda 40 let pozneje je nastalo grozovito preganjanje kristjanov, ki je trajalo 70 let. Nad milijon katoliških kristjanov je v tisti dobi prelilo kri za sveto vero. Leta 1610 je umrl zadnji katoliški duhovnik mučeniške smrti. Sovražniki katolicizma so bili prepričani, da je krščansko ime v Japanu zatrito. Nad 200 let je bila država zaprta za vsakega tujca samo iz tega namena, da se nebi zopet vtihotapil vanjo kak duhovnik. Sredi minulega stoletja so se nekatera mesta zopet odprla tujcem in tedaj je papež Pij IX. poslal nekatere misijonarje na Japonsko, da bi nesrečnim paganom oznanjevali Kristusovo vero. V Nanzaki se je ustanovila misijonska postaja, njej na čelo je postavil sv. oče škofa Petitjeana. Le ta naj nam pove dogodek, ki ga je tam doživel.

“Ko je bila postavljena naša cerkva, so prišli Japonci gledat jo in radovedno so motrili vse predmete v njej. Nekega dne sem odmaševal in opravljal zahvalo za sv. obhajilo, tedaj me nekdo potrka na ramo, ozrem se vanj, bil je star Japonec z razoranim obrazom. “Beli mož,” jame Japonec govoriti, “ali te smem prihodnjo noč opolnoči obiskati?”

“Zakaj pa ob tej nenavadni uri?”

“To boš pozneje zvedel.”

Več nisem mogel od starca zvedeti. Kaj naj storim? — Vendar misijonar se ne sme bati, rečem tujcu: “velja, opolnoči!”

Ko je tisto noč ura v luki bila dvanajst, čuli smo trkati na vrata misijonske hiše. Vratar gre odpirat in noter stopijo trije zaviti možje. Prišedši v sobano, odlože plašče. Starega sem hitro spoznal, z njim sta bila dva moža v najboljših letih. Sedli smo in tedaj pravim: “Povejte mi možje, kaj želite od mene?”

Stari potegne roko preko oči, kakor da se mu blešči, potem pravi: “Tri vprašanja imamo do tebe in zaklinjamo te pri živem Bogu, čigar služabnik si, da nam poveš resnico. Beli mož, imaš li ženo in otroke?”

S težavo sem zadrževal smeh, ki se mi je posilil, nato sem odgovoril: “Ženo in otrok nimam, in jih nisem nikoli imel. Tudi očeta, brata in sestre sem zapustil doma; vendar imam tu v tujini veliko družino, obilo otrok, to so vaši rojaki, ki z menoj molijo istega Boga.”

Možje se skrivnostno pogledajo, pa nobene besede ne zinejo. Stari zopet povzame besedo in pravi: “Poslušaj dalje, ali poznaš devico z imenom Marijo, ki jo je Bog izvolil mater svojemu sinu? Jeli to njena podoba, ki visi v tvoji cerkvi? Ali jo častiš, jo ljubiš?”

Kaj hoče ta pogan od mene? Kaj mu narekava to vprašanje? Ali ljubezen ali morda sovraštvo? — Tedaj potegnem izpod obleke veliko Marijino svetinjo in pravim: “Priatelj, poglej podobo sv. Device, katero nosimo pri sebi noč in dan! Častim jo, ljubim jo, ker je mati mojega Odrešenika.” — Možje se zopet spogledajo in nekako molče drug drugemu namigavajo.

“Še eno vprašanje, potem je konec. Jeli ti znano mesto Rim, v katerem prebiva mož, ki se imenuje papež? Jeli se mu ti pokoriš v zvestobi in ljubezni, kakor očetu?”

Čudim se in strmim. Kako pridejo ti pagani na sv. očeta? To mi je velika uganka. Moj odgovor: “Papeža poznam in sem mu zvesto vdan. On me je poslal semkaj, in iz pokorščine do njega sem tu, da vam oznanjujem pravo vero. Sedaj vas pa jaz vprašam, čemu ste hoteli od mene vse to vedeti?” Kar se je zdaj zgodilo, ne pozabim nikdar več. Vsi trije možje so se vrgli predme na kolena; s solzami v očeh, veselo vzklikajoč jamejo mi poljubovati obleko in roke. “O oče, dragi oče, blagoslovi nas, mi smo tvoji otroci, mi smo katoliški kristjani.” — Zginili so njihovi pomisleki, razpršili so se njihovi dvomi, in eden izmed mlajših pravi: “Da, tako je; mi smo katoličani, kakor ti, in se čutimo presrečne, da imamo zopet katoliškega duhovnika v naši sredi.”

Tedaj se oglasi stari in pravi: “Dovoli, da ti jaz dam pojasnilo, potem boš razumel, zakaj smo ti stavili kočljiva vprašanja. — Čuj, oče, že več kot 200 let je naša dežela brez duhovnika. Pregarjavci vere so vse pomorili in nobeden več ni stopil na naše ozemlje. Mi pa, sinovi marternikov, se nismo mogli ločiti od naše vere, za katero so naši očetje dali življenje in kri. Krščanski nauk je podal oče sinu, sin vnuku; in dasi smo pogrešali svete zakramente, sveti krst nam je ostal. Vsekdar pa, kadar smo se zbrali k skupni molitvi, smo prošili Boga, da nam skoraj pošlje katoliških duhovnikov. Zdelo se je, da smo uslišani. Prišli so beli možje, postavili so cerkev, obhajali službo božjo, toda bili smo razočarani. V cerkvi so bile gole stene, no-

bene podobe, niti podobe sv. Device, katero so naši duhovniki tako iskreno častili."

Eden izmed mladih potegne rožni venec iz žepa in pravi: "Glej, oče, to je spomin na pokojnega pater Baptista (svetnikom prištet 8. jun. 1862); ko je bil križan, je imel ta rožni venec pri sebi; še se ga držijo sledovi mučeništva." — Spoštljivo poljubim relikvijo.

Stari nadaljuje: "V hiši poleg cerkve je stanoval duhovnik, pa ne sam, marveč z ženo in otroci. Takoj smo skleпали, da ta ni katoliški duhoven. Naši mučenci so bili samci, ki so živeli in delali samo za Boga in za nas. Hotel sem pa resnici priti do dna. Nekega dne srečam duhovnika in ga vprašam, kakor tebe, če pozna skupnega očeta kristjanov v Rimu? Kajti moja mati mi je vedno dejala: Sin, če hočeš biti dober katoličan, moraš velikega očeta v Rimu ljubiti in zanj

moliti. Duhovnik pa me nahruli in pravi: "Kaj imam jaz s papežem? Če hočeš kaj zvedeti o njem, vprašaj koga drugega, jaz nimam z njim nič opraviti." — Zdaj sem bil na jasnem in žalosten sem se vrnil domov. — "Sedaj pa," povzame starec s povzdignjenim glasom, "se nas je ljubi Bog usmilil, uslišal je naše prošnje in nam poslal pravega katoliškega duhovnika."

Globoko sem bil ginjen, povzdignem oči in roke in iz srca blagoslovim može, ki so še klečali pred menoj. Nato sam pokleknem med nje, in se združim z molitvijo starca, ki je gledal s hvaležnim srcem na križ, viseč na steni: "O Jezus, čast in hvala tebi, da si nas ohranil v pravi veri, da si nam poslal zopet katoliškega duhovnika. O Jezus, daj, da živimo in umrjemo v pravi veri!"

To je poročilo škofa Petitjean-a.

Vesele zgodbe.

1.

Katoliški misijonar je srečal protestantovskega ministra. Minister ga nagovori: "Kako pa to moj ljubi katoliški tovariš, da gremo danes peš po svojih opravkih, ponavadi ste jahali oslička. Ali ni nekoliko težavna taka pot?" Misijonar mu lepo odvrne: "Poginila mi je žival." Minister ga tedaj podraži: "Ali ste mu pa tudi podelili zakrament poslednjega olja, predno je umrl osel?" Misijonar: "Nisem mogel, ker je bil protestant."

2.

Nek kapucin je plačal v železniški restavraciji svoje pivo. Mimo je šel mlad poročnik in rekel: "Ko bi imel jaz vaš denar!" Kapucin je odvrnil: "Jaz pa vaše dovtipe." Poročnik: "Kaj bi imela potem?" "Obadva nič," je rekel menih.

3.

Oče bi bil rad imel duhovnika v družini, pa pripelje sinčka edinca k župniku in ga lepo prosi, naj mu

priskrbi vstop v višjo šolo, da bi se mu Janko lahko izšolal za duhovnika.

Župnik je med drugimi vprašanji zastavil očetu tudi vprašanje:

"Ali je pa Janko tudi dobre glave?"

Oče hiti ves vesel: "Dobre, dobre, gospod fajmošter, trikrat je že padel po stopnjicah, pa tako hudo, da sem mislil, zdajzdaj se mu je glava razbila, pa je vselej vstal nepoškodovan."

4.

Kaplan se je rad pošalil s tem ali onim iz fare. Lepo jutro se je odpravil v bližnjo vas, kjer je pripravljaval otroke na prvo obhajilo. Mimogrede ja naletel na zidarje, ki so popravljali premožnemu kmetu hišo. Pa pravi zidariem smehliaje: "Kaj bote obmetavali bajto z apnom, saj ne bo držalo dolgo." Dobrodušni zidar mu je pa hitro odgovoril: "Malo dalje že kot vaša pridiga gospod. To pozabim, že ko stopim čez cerkveni prag."

5.

Zgodi se mnogokdaj in to je ve-

lika pokora pri vsaki fari, da je treba vedno kaj popravljati pri fari. Bodisi na cerkvi, bodisi na župnijski hiši ali kjerkoli na cerkvenem posestvu. Ob takih prilikah duhovnik potrka na dobre duše, da mu priskočijo na pomoč. Tudi župniku Tomažu se je pripetilo, da je moral na pot prosit in kolektat. Stopil je kar h prvi hiši, kjer je živela zelo neobražena žena. Vstopi in pravi: "Dobra gospa, dobrota vaša mi je znana, ali mi nebi mogli priskočiti na pomoč z majhnim darom za restavracijo cerkve." Žena pa v ogenj: "Tako daleč smo torej že prišli, ne samo, da že plešejo v cerkveni dvorani, kar se v mojih časih nikoli ni godilo, zdaj hočejo v cerkvi še restavvseh krajih. Še "speakeasv" ustauracijo." Ali jih ni dovoli že na novite v cerkvi, pa bo cerkev vsa moderna."

Naobražena žena ni vedela, da je beseda restavracija latinskega izvora in pomeni po naše "prenovljenje".

Pismo iz Indije.

(Piše St. Poderžaj, slovenski misijonar.)

Veliko bi Vam lahko napisal o Indiji, o lepoti njenih gozdov in goščav, o njenih prebivalcih in zatiralcih, o napredovanju sv. vere med njenim pretežno hinduističnim in mohamedanskim življenjem. Toda, predragi, tudi misijonar je človek, čigar srce v prvi vrsti bije za tiste, ki so njegovemu očetovsko-materinskemu srcu najbližji: to so tisti, ki jih neposredno vidi v največjih potrebah in stiskah. Zato Vam bo tudi danes opisal samo eno potrebo in stiskah. Zato Vam bom tudi danes opisal samo eno

Naše veselje in naša skrb. . .

"Pst. . .! Po prstih, prosim — Tam na desno pazite, ker se stopnice naenkrat zasučejo! Tako, zdaj pa pogumno naprej, še par stopnic navzgor, pa smo gori. . ."

"Kje pa, za božjo voljo?" me boste vprašali. V našem zavodu sv. Alfonza, ki se nahaja tik cerkvice sv. Ivana Berhmansa, o kateri sem Vam govoril v zadnjem pismu. Komaj deset korakov od cerkvice proti vzhodu leži; nizka, majhna zgradba, ki pa je dom velikih telesnih in duševnih dobrot. Kot učni zavod je zavod sv. Alfonza najboljša in najbolj obiskana šola nižje stopnje za domačine vsega okraja. — Če bi me prišli ob pol devetih dopoldne obiskat gori v naš kolegij sv. Marije, bi se Vam zazdelo, kot da nedaleč nekdo razbija po starem železu. In ne bi se zmotili. . . Če bi šli pa malo dlje ven na rob našega vrta, bi videli, kako neki deček neusmiljeno razbija po kosu železniške tračnice, ki visi na tramu pred vrati: to je šolski zvonec. Videli bi obenem, kako so vsi dečki namah popustili obrače in kako hitro v šolske prostore. Po šolskih prostorih samih Vam ne bi mogli dati vesti, kako je približno v vsaki šoli, samo da tu v Indiji učenci posedajo okrog učitelja — kar po tleh seveda — in ves čas pouka naglas ponavljajo vse po vrsti: računstvo, zemljepis, zgodovina, jeziki itd. poučujejo v Vam tujem hindu jeziku ki pa poleg lastnega narečja govore vsi ti mladi učenci, izmed katerih je tretjina katoliška, ostali so deloma budisti, večinoma pa hinduisti. — Zato sem si izbral nenavadno večerno uro, da Vam pokažem največjo zanimivost, ki jo razen šole krije v sebi na videz neznanostno poslopje, to je naša sirotišnica.

Že smo se tedaj prihotapili po ozkih, zavitih stopnicah v prostorno podstrešno izbo, v katero podnevi prihaja svetloba skozi osem nizkih okenc. To je spalnica za 14 sirot, ki smo jih na cesti pobrali. Doli v šolski sobi, kjer smo se ravnokar mudili, sori luč, ki nam zdi skozi špranje v podu — kdor je občutljiv za prepih, naj se dobro zavije — zadostno (!) razsvetljuje ves prostor, da si ga lahko ogledamo. Štirinaest postelj — niso vse, nekaj jih je še po raznih prizidkih razmetanih — stoji tu v dveh vrstah ob zidu. Postelje so lesene, brez mrež in brez žimnic: prave jaslji. Komaj dva decimetra od tal leži pred nami na golih deskah, ki so pregrnjene z zakljevino, naših štirinaest junakov. Vsak izmed njih je zavil v par kocev, ki ga branijo nočnega mraza in vetra. Rjuh bi tod zastoj iskali, misijonar je prereven, da bi mogel misliti na tako razkošje. Toda poleg vsake postelje stoji trinožen lesen umivalnik s posodo za vodo, nad njo pa — očitno last večjih — visi lesena polica za knjige in morda tuintam kakšna nabožna slika. To je njihovo bogastvo, pa še to večinoma ni njihovo.

Vsi ti otroci so Indijčki in spadajo po starših v najrazličnejše stanove ali kaste. Toda njihovi starši so jim ali pomrli, ali pa so jih zavrgli. V sirotišnici se dečki kmalu navzamejo pravega družinskega in popolnega krščanskega duha in tako skoraj postanejo člani ene kaste, "kaste" našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Toda naš obisk je končan. Predno pa zapustimo ta prostor, se še enkrat ozrimo na teh štirinaest temnih klopčičev, katerih vsak krije v sebi eno neumrjočo dušo, zdaj neposredno po sv. krstu čisto kot sneg; orosimo potem v kropivčico poleg vrat prste s sveto vodo in blagoslovimo te nežne, uboge stvarce,

ki jih je Jezus v svoji dobroti že tako zgodaj potegnjal ven iz poganske teme. Naj jih v našem imenu blagoslovi in varuje večni Bog!

Ko bi Vam poslopje razkazoval podnevi, bi Vam pokazal še "sobe" ostalih sirot, ki nimajo prostora v skupnem stanovanju, a v tej pozni uri razen skrajnega siromaštva ne bi kaj posebnega videli. Tudi kuhinja — majhna zakajena gajba — ni vredna, da se zamudimo pri njej. Naj Vam zato rajši opišem en dan med temi sirotami.

Ob šestih zjutraj, ko cerkveni zvonec zazvoni Angelovo čiščenje, zmečejo otročiči hrapave odeje s sebe in namah pohite pred veliko sliko presv. Srca, ki visi na srednjem zidu. Tu skupno na kolenih izmolijo tri Češčene Marije s končnim nazivom: "Presveto Srce, pridi Tvoje kraljestvo!" Ob četrtno na sedem predno skupno v cerkev. Še prej se morajo seveda dobro umiti. Tu pa se, zlasti v hladnem letnem času, začno velike težave. Kot Himalajci sploh, mislijo tudi ti otročiči, da je umazanost najboljša sredstvo proti mrazu; zato se v tem letnem času najrajši le redko, ali pa sploh ne umivajo. Ne tako naši malčki seveda! Je misijonar prepogosto navzoč pri tem važnem opravilu, da bi ga mogli zanemariti. Vkljub temu pa nekateri še dolgo po pribodu v sirotišče obdrže načelo — čim več blata ostane na koži, tem manj mraz bo. — Po sv. maši je zajtrk: nekakšne indijsko pecivo, vse prej kot naš kruh, poplajnjeno s šalico — kaj bi k temu rekli naši sladkosnedneži? — "osoljena-ga" čaja.

Zdaj pride na vrsto dnevno opravilo. Ob pol osmih pride misijonar in jih vse premeri od glave do pete. Nato jim odmeri delo: "Vi manjši po metle! Pometite najprej šolske prostore in spalnico, potem očistite jarek pred hišo. Vi večji prinesite lonce in vile, pa hajdi na vrt kopati!" — Za šolo je majhen vrtiček. Krompir in grah — slaščici za naše sirote — na njem bujno uspevata. Poleg tega ima vsak izmed večjih dečkov tu svojo lastno gredico, kjer goji rožnate grmičke in razno drugo cvetje, ki krasí farno cerkvico sv. Ivana Berhmansa ob nedeljah in večjih slovesnostih. Lahko si mislite, kako so mali ponosni a svoje krasne, živobarvne srede in kako se trudijo, da so čim boljše.

Po enournem delu imajo odmor do pol desetih; tedaj se zanje začne šola. Opoldne dobe skromno kosilce, po katerem se zberejo v cerkvici, da skupno molijo za svoje dobrotnike.

Tem znajo biti resnično hvaležni. Dobra gospa jim je za božič podarila vsakemu krasno vratno ruto, da jih preveč ne zebete. Kmalu nato je bil god dotične dobrotnice. Misijonar dan poprej pripomni: "Otroci, jutri je god vaše velike dobrotnice. Zato po sv. obhajilu, ko bo Jezus pri vas prosite Gospoda, naj ji podeli mnogo najboljših darov." — "Toda, oče," odvrne eden izmed večjih, "jaz vsak dan, ko prejmem Jezusa, molim zanjo." — Ali ni to lepo od dečka, ki so ga pred dvema letoma našli na cesti zanuščenege?

Popoldne je zopet šola, odmor in učenje. Po skromni večerji se naši junaki spet zberejo skupni molitvi za svoje dobrotnike, nato pa gredo spat v svojo zračno spalnico nad šolsko sobo, kjer smo jih pravkar presenetili.

Včasih jih je v začetku zelo težko pridobiti in poučiti, zlasti če so že malo večji. Nič čudnega! Saj so zrastle v čisto poganski okolici in so se zato navzeli poganskega duha. Ravno pred letom dni so prinesli v sirotišnico takega poganka. Prejemal je tu vse dobrote, hvaležnosti pa je pri tem kazal le malo. Katehista sploh ni maral poslušati, niti se ni hotel katekizma učiti. Misijonar ga zato nekega dne opomni: "Drago moje de- te, vedi, da če se ne boš učil katekizma, boš šel v pekel in boš tam gorel s hudobnimi angeli." "Pa naj grem," odvrne deček, "katekizma se pa ne bom učil. Nikoli ne bom postal kristjan, rajši grem v pekel." — Kmalu pa se je vendarle začel učiti, je

bil krščen za Janezka, in je od tega časa postal čisto drugačen. In ko je kmalu nato prišel nov poganeček v sirotišče, se je Janezek prvi ponudil, da mu odreže njegov "tupi" — šop las na temenu, ki si ga hinduisti puste rasti v znak svoje vere — in je celo novinečka sam začel poučevati v katekizmu, ki se ga poprej za nobeno ceno ni hotel učiti. Milost je storila čudež v tej dušici.

In ti malčki znajo biti potem tako dobri.

Morda ste že kaj slišali o malem Francku, ki je bil še pred leti sprejet v sirotišče? Če še niste, Vam bom jaz danes povedal par črtic o njem. Očeta je Francek izgubil v džungli, odkoder se ta ni več vrnil, mati pa mu je kmalu nato od žalosti umrla. Sestrici Kale so sprejele v zavetišče čč. sestre, naši pa Francka, ki je imel takrat še pogansko ime Lute. Ko je mali Lute prišel v sirotišče, je z blaženim smehljajem na ustih stopil pred misijonaria — revček tedaj še ni slutil svoje zapuščenosti in gorja, je bil še premajhen za to — kot bi mu hotel reči: "Oče, sprejmi me, od zdaj bom tvoji!" — In je bil res od takrat mali Lute, ki je bil kmalu potem krščen na lepo ime Francek, ves misijonarjev. Vedno je tekal za njim in ga spraševal to in ono. Ko je videl na vrtu kip lurške Matere božje, je radovedno vprašal: "Oče, kaj pa dela tista lepa gospa tamle?" — Ko je videl, da znajo vsi ostali tovariši ministrirati, je misijonarja prosil, naj bi tudi njemu dovolil. "Toda, Francek, počakaj, da boš znal čitati; jaz te nimam časa naizust učiti molitve!" Žalosten Francek odide, pa se čez par dni ves vesel vrne k misijonarju: znal je zglave vse mašne molitve. "Kje pa si se jih naučil, Francek?" — "Vprašal sem druge, oče, in sem si jih tako zapomnil." — "Toda, Francek, ti si vendar še premajhen za to, saj še mašne knjige na oltarju ne dosežeš!" Na to Francek ni mislil. Spet žalosten odide. Pa ne za dolgo. Kmalu se vrne in boječe potrka misijonarju na vrata; s seboj je pripeljal komaj za ped večjega tovariša. "No, Francek, kaj bi spet rad?" — "Oče, rekli ste, da ne bom mogel ministrirati, ker sem premajhen. Ta bo zame prenašal knjigo, jaz bom pa ministriral. Ali smem, oče?" — Seveda je zdaj misijonar dobremu Francku to rad dovolil. — Nekega dne pa pride Francek k misijonarju izredno potr in otožen. "Kaj pa ti je, Francek, da si tako žalosten?" ga vpraša misijonar. Francek povese oči in zašepeta: "Oče, pusti me, da grem domov!" Misijonar je bil v zadregi: "Ne razumem te, Francek, kaj hočeš." Francek ponovi svojo čudno prošnjo, a misijonar se zdi, da ga še ne razume. Zdaj Francek dvigne oči, jih upre v misijonarja in odločno vpraša: "Oče, ali imaš ti mamico?" — "Seveda jo imam." "Tudi jaz jo imam, zato bi šel rad domov." Misijonarju se je mila storilo — revček pred njim še ni vedel, da je sirotek brez očeta in matere.

Tudi so naši junački v sirotišnici sv. Alfonza. Če bi Vam hotel opisati vse po vrsti, bi Vam lahko povedal toliko zanimivih povesti, kolikor jih je. Omenil pa Vam bom samo še enega, ki je res pravi junak med njimi. To je naš Čandre Bahadur. Velik je že, pravi orjak med pritlikavci, sin odličnih staršev iz druge najvišje kaste. Toda kako je potem prišel v sirotišnico? To pa Vam je cela povest, zato mi boste oprostili, če jo za danes izpustim. Povedal Vam jo bom prihodnjic, ker je izredno zanimiva in lepa.

Če bi me vprašali, koliko je teh naših sirot, bi Vam težko prav odgovoril, ker se njihovo število vedno menja med 15 in 20. Večje oddamo čez nekaj let kakšnemu dobremu obrtniku ali pa ga pošljemo v višje šole, da se izobrazi za učitelja ali katehista. "Toda zakaj jih ni več?" — Dva vzroka sta. Prvi, ker ni prostora za večje število. V zgradbi je šola, ki je ni mogoče opustiti, ker je silnega pomena za napredovanje katolištva v teh krajih. Letos so začeli na drugi strani cerkve pripravljati prostor za drugo, večjo in tudi po činu za eno stopnjo višjo šolo, toda treba je najprej najti primernih sredstev za to. Ko se bo do našla ta, se bo tudi število naših sirot lahko podvojilo in potrojilo, ker ob vse staro poslopje samo zanje preurejeno. Seveda bo to pomnožilo skrb in povečalo stroške in — kot v revnih družinicah, kjer se pomnoži število članov, ne pomoože pa se dohodki — se bo s tem morda povečalo tudi njihovo že zdaj precej občutno pomanjkanje. To je že zdaj včasih precejšnje in to je drugi vzrok, zakaj je teh sirot tako malo. Toda zupajmo v božjo pomoč, saj je Bog sam, ki skrbi zanje.

Če bi me zopet vprašali, odkod misijonar krije vse stroške zanje, bom spet v zadregi. Ko so pred par meseci dobili vsi nove platnene hlačke, mi je tovariš, ki je njihov oče, mati in njihovo vse na tem svetu, zaupal, da je hlačke kupil z izkupičkom od rabljenih znamk. Takoj sem mu prinesel vse jugoslovanske znamke, ki sem jih še imel. Kako se jih je razveselil in kako veselo je vzkliknil: "O, zdaj bom lahko kupil riža, da nasitim svoje sirote!"

Dragi moji prijatelji, ali Vas smem prositi za kakšno Češčeno Marijo za naše sirotišče, da se Bog usmili teh revčkov in jih vedno o pravem času oskrbi z vsem potrebnim? In potem: da misijonar kmalu najde sredstev za novo šolo, ki bo mogočna opora za napredek katolištva v teh krajih? To je obenem nujni predpogoj, da osrečimo čim več nedolžnih poganskih otročičev s tem, da jih sprejmemo v naše sirotišče.

Vem, da ne trkam zastoj na Vaša plemenita srca. Zato že vraprej vsem izrekam najprisrčnejši Bog povrni!

Prisrčno Vas pozdravljam.

TIHI DOM EVHARISTIJE.

P. Evstahij, O.F.M.:

Tabernakelj, šotor sveti,
tabernakelj, bogostan! —
Pred teboj želim si peti
in klečati noč in dan! — —

Tihi dom Evharistije,
dom Telesa Rešnjega!
Tukaj milost duša pije,
prosta diha grešnega . . .

Zakrament, svetosti sredstvo,
hrana nam je — božji Sin!
Zakrament, ljubezni svetstvo,
lestva rajskih visočin! —

Kaj ima delavec od Kristusa in Njegove cerkve.

Rev. J. C. Smoley.

CERKEV IN DELAVČEVE SOCIALNE DOLŽNOSTI.

Et to že v človeški naravi, da dobro poznamo pravice, ki jih imamo, da te celo še povečujemo, da pa nimamo smisla za svoje dolžnosti.

V drugi polovici 18. stoletja so postavili vsepovsod načela človeških pravic, vrhunec so dosegli v francoski revoluciji. Od tega časa naprej ni ta pretiravana fraza o človeških pravicah nikoli več umolknila.

Gotovo je bila neobhodna potreba, da so sčasoma pripoznali človeka — kojega je še nedavno pred tem državni absolutizem ponižal takorekoč do navadne živali kot bitje, ki ima iste pravice ko vsakdo drugi. Ne bilo bi pa prav, da bi se te pravice pretiravale in razumevale enostransko, vsled česar je mnogo ljudij izgubilo zavest, da imajo tudi dolžnosti.

Navezani smo drug na drugega, delati moramo drug poleg drugega, pomagati moramo drug drugemu. Kaj bi postalo iz človeške družbe, ko bi vsi njeni člani naenkrat izjavili: Mi imamo samo pravice, te si hočemo ohraniti, za te se hočemo bojevati. Bi-li vsled tega ne prišel družabni red iz ravnotežja?

Zakaj pa je dal Bog človeku prosto voljo? Gotovo ne samo raditega, da bi z njo branil samo svoje pravice, da mu je prosto voljo, zato, da jo rabi energično z vsemi svojimi močmi, da bo svoje dolžnosti vestno izpolnjeval. Govorimo o čustvu, da imamo dolžnosti. To čustvo pa pravzaprav ni nikako čustvo, je načelo. Brez tega načela bi bil človek najbolj obžalovanja vredno bitje na svetu.

V kratkem hočemo omeniti nekatere socialne dolžnosti delavčeve, kakor jih je cerkev vedno učila na podlagi svoje sv. vere.

Delavec, ki ga prešinja zavest o njegovem dostojanstvu, o odgovornosti njegovega poklica, bo brezdvomno pripoznal kot eno svojih prvih in glavnih dolžnosti, da bo vršil svoje delo in je opravljal z največjo vestnostjo, to je: natančno, redno in točno. Z ustmeno ali pismeno pogodbo je prevzel nalogo, da bo svoje delo vestno vršil. Da bo to svojo dolžnost vestno izpolnjeval, to je in mora biti njegova častna dolžnost.

Njegova nadaljna dolžnost je, da bo spoštoval pravice svojega delodajalca, da bo imel smisel za njegove težkoče. Rekel bo sam pri sebi, da tudi delodajalec nima vedno na rožicah postlano. Ne samo delodajalec mora vršiti svoje dolžnosti napram delavcu, marveč istotako delavec napram svojemu delodajalcu.

Ne bo škodovalo, ako izpregovorimo nekaj besed o stavkah.

Pod stavko razumno ukinjenje vsakega dela po sklepu večine delavcev, da bi si izboljšali svoj položaj.

Je li stavka opravičena ali ni, je odvisno od okolnosti, ki so povzročile stavko. Kakor so pravične in krivične vojne, tako so opravičene in krivične stavke.

Če je mogoče dokazati, da so storili delavcem preveliko krivico ali glede plače, ali glede delovnega časa, ali vsled drugih vzrokov, če so še delodajalcu branili in upirali ugoditi pravičnim zahtevam delavcev, če delavci ne morejo na drugi način doseči svojih pravic, potem moramo stavko priznati kot opravičeno. Pripomnimo seveda, da bilo treba poprej porabiti vsa druga zakonita sredstva, da se dajo delavcem njihove pravice. Ker ima stavka kot posledice lahko ogromno škodo, se sme rabiti ta samo v najskrajnejši sili, kot zadnje sredstvo v dosego opravičenih terjatev in zahtev. Potem nima nikdo več pravice, da bi kdo jemal delavcu iz rok to njegovo zadnjo terjatev. Povdariti moramo, da stavka ne sme nikoli vesti do kakih nasilj napram delodajalcem, ali proti tem, ki so voljni še nadalje delati, da ne sme vesti do pokončevanja lastnine.

Ker se pa stavka razvije kaj lahko v največjo zlo, ki ne bo škodilo samo delavcu in delodajalcu, marveč splošnosti, potem ima država dolžnost, da skrbi za to, da stavko prepreči. Država bo skrbela za to, da bo pravočasno odstranila vzroke, ki vedejo do stavke.

Dolžnost, da, častna dolžnost vsakega delavca je, da prizna vsakomur pravico do vsakdanjega kruha, naj ima delavec te ali one nazore. Do dela, do vsakdanjega kruha ima vsakdo svoje pravice.

Dolžnost, častna dolžnost vsakega delavca je, da bo spoštoval verske nazore svojega sodelavca, da ne bo žalil njegovega verskega prepričanja.

Dolžnost, častna dolžnost vsakega katoliškega delavca je, da bo branil in ščitil svojo sveto vero, da bo ravnal po načelih svoje sv. vere v zasebnem in javnem življenju. Iz tega vzroka ne bo naročnik listov, ki so nasprotni, sovražni njegovi veri, njegovemu prepričanju, ker ima na razpolago dovolj listov, ki so pisani v resnično katoliškem duhu.

Ker delavec lahko sodeluje v javnem političnem življenju, je njegova dolžnost, častna dolžnost, da bo zastopal koristi splošnosti, da ne bo nikoli podpiral strank, veri in državi nasprotnih.

Da bo pa delavec vedno poznal svoje pravice, pa tudi svoje dolžnosti, da jih bo vedno lahko ščitil, želi katoliška cerkev, da bo delavec vstopil v svoje katoliške organizacije in jim ostal zvest. V njih bo našel varstvo svojih pravic, pa tudi silo in moč, da bo svoje dolžnosti vestno izpolnjeval.

Baragovo pismo.

P. H u g o .

Preljuba Amalija:—

Imam ravno nekaj prostih trenutkov, ki jih hočem porabiti, da Ti pišem pismo. Tu v Parizu imam jako malo časa. Navadno sem celi dan in pol noči zaposljen s popraviljanjem svojih indijanskih knjig.

(Tri dni pozneje.)

Ko sem pričel to pismo, sem mislil, da imam malo prostega časa. A komaj sem zgorajšnje tri vrste napisal, mi je tiskar poslal eno polo v popravo. Tej je sledila druga in zopet druga, tako, da tri dni nisem prišel do sape. Tu Ti pošiljam vsakega dela list. Enega od mojega Molitvenika s pesmimi in precej popolnim katekizmom, drugega od Življenja Jezusovega. Med drugim Ti kot neko posebnost sporočam, da so moje dve indijanski knjigi tiskali v isti dvorani, kjer so se nekdanj zbirali k svojim sejam in razmotrivanju znameniti sorbonski učenjaki. Vsi kolikor toliko načitani duhovniki vedo, kaj so bili sorbonski učenjaki za bogoslovje. A zdaj je ta učena družba po brezbožnosti francoskih velikašev in mogotcev žal domala razpuščena. Malo članov, kar jih je še ostalo, živi skrito, ne da bi se kaj gibali.

Veliko težav in izgube časa mi povzročata to, ker sem pustil svoje indijanske knjige tiskati v dveh narečjih, v otavskem in očipvejskem. Toda kot mi v Parizu zagotavljajo, bom s tem 300% na dobičku. Ker na ta način se bo moglo pet indijanskih plemen, ki ima vsak nekaj misijonarjev, teh knjig posluževati. Ti so: Otawa, Potewanami, Očipwe, Menomini in Algonkvin.

Dalje Ti radostnega srca poročam, da sem v Parizu našel svojo najdražjo sestro Antonijo. A šele, ko sva bila celi mesec v Parizu, ne da bi vedela drug za drugega. Dne 7. dec. sem došel v Pariz, a šele 8. jan. sem svojo ljubljeno sestro Antonijo prvič videl. Srečno

naključje, ki se ga je previdnost božja poslužila, da sva se našla, je bilo sledeče:

Dne 6. jan. je neki pariški list objavil članek (ki ga tu prilagam. Morda bi bilo dobro, če bi ga predstavili in bi ga z malim uvodom prinesla "Laibacher-Zeitung"), ki ga je neki Nmec, ki pozna Antonijo in njene prilike izsledil in ga ji prinesel. Lahko si predstavljáš veselje dobre Antonije, ko je to zvedela. Po mnogem popraševanju in iskanju me je končno našla itd. Počakala me bo tu, da se po svojem evropskem misijonskem potovanju vrnem semkaj. Nato je bom z velikim veseljem vzel s seboj in v svojem misijonu zelo dobro porabil, če naju dobri Bog ohrani pri življenju.

Zdaj pa še nekaj, nato pa z Bogom. Tiskar še ni daleč s svojim kartečnim odtiskom. Ker se ne bom mogel tako dolgo v Ljubljani muditi, kot bi se, ako bi se indijanske knjige ondi tiskale, bi želel, da bi mi v Kranju že naprej naročila nekaj slik, ki bi jih rad imel, ako je mogoče. In sicer: Jezusa na Oljski gori, bičanje, kronanje, križ nosečega, pribijanje na križ, Jezusa na križu z Marijo in Janezom in njegovo polaganje v grob. Nadalje, če je moč Marijino oznanenje, Jezusovo rojstvo, vstajenje, poslanje sv. Duha in sv. Friderika. Velikost 14 slik bodi 26 palcev višine in 21 palcev širine. Pusti jih izdelati čisto priprosto in poceni. Zelo bi tudi želel, če je lahko mogoče, sv. Jožefa v njegovi delavnici in sv. Ignacija Loj, onega za moj misijon, tega pa za neki drugi misijon. Visočina bodi 6 čevljev, širina pa 4. Prosim Te, draga Amalija, pripravi mi to za moj prihod, to je do konec februarja.

V največji naglici

Tvoj vedno Te ljubeči brat

Friderik Baraga.

Pariz 10. jan. 1837.

POJASNILA IN DOPOLNILA.

Sicer smo zadnjič našega misijonarja že v domovino spremili. A posezimo še malo nazaj. Kajti tudi s tem pismom so v bližnji ali daljni zvezi razni spomina vredni dogodki iz Baragovega življenja, o katerih govore drugi viri, ki jih hočem ob tej priliki izrabiti, kolikor so mi na razpolago.

Kot je razvidno iz pisma, je imel Baraga takrat polne roke dela s prirejanjem in popraviljanjem svojih indijanskih knjig, ki so jih tiskali v Parizu. Delo mu je radi tega naraslo, ker se je menda šele v Parizu, na prigovarjanje vodstva družbe za razširjanje sv. vere, ki je prevzela tiskovne stroške, končno odločil, da hoče

knjigi izdati v obeh narečjih otavskem in čipevškem. Prvotno jih je mislil izdati le v čipevškem. K temu se je dal tim lažje pregovoriti, ker jih je s tem napravil dostopne petim indijanskim narečjem. Omenjenima dvema in še potevatamskem, menomijskem in algonkvinskem. Spremenjeni načrt mu je seveda povzročil več dela in sitnosti ter ga dosledno delj časa zadržal v Parizu. A vse to je rad žrtvoval, deloma ker je s tem zelo ustregel vodstvu družbe za razširjanje sv. vere, še bolj pa, ker je videl kolino širše misijonsko polje je s tem odprl svojim indijanskim knjigam.

V pismu na svojega škofa Rese-ja z dne 23. maja

1837. piše iz Havra: "Pustil sem knjige tiskati v dveh narečjih, otavskem in čipevškem, kar je zahtevalo mnogo preminjav in veliko dela. Odbor družbe za razširjanje sv. vere je pristal na to, da plača tiskovne stroške in morda tudi vezavo, ki bo stala kakih 1300 frankov. Če pa odbor te ne bo plačal, si bom moral skušati na drugi način pomagati. V Detroitu bi stalo izdanje teh knjig dosti več kot \$1200. Kako bi mogel to poravnati, Monsignor?" V istem pismu pravi da je v Parizu tisk sam stal 2308 frankov. Dalje piše v istem pismu: "Člani odbora so zelo zadovoljni z delom. Jaz kajpada tudi. Gospodov blagoslov je z menoj. Kajti upam, da bo to delo rodilo veliko duhovnega dobrega, zlasti če pomislimo, da se bo knjig posluževalo pet indijanskih plemen" . . .

V čašo veselja z indijanskimi knjigami mu je pa kmalu kanila kaplja mire, ki je pozneje narasla v čašo grenkosti. Bivši dolgoletni indijanski misijonar Algonkvini plemena, Rev. Thavenet, takrat živeč v Rimu, je v njegovih indijanskih knjigah odkril nekaj stvarnih napak, med njimi eno večjo, dogmatično zmotno in Barago nanje opozoril. Dejansko: zmotna se je tikala nauka o presv. Rešnjem Telesu. Ker so bile knjige že dotiskane, je ni bilo moč več drugače popraviti kot s prelepljenjem zmotnega mesta, oz. z nalepeljenjem popravljenega besedila. Baraga je takoj potrebno odredil, da se je to zgodilo. V toliko je bila poprava lažja, ker knjige še niso prišle v javnost.

Se razume, da Baraga ni namenoma učil krivega nauka. Zmota je zakrivil njegov tolmač. Baraga je namreč veliko prej začel pisati indijanske knjige, preden je sam obvladal jezik. Saj je svoj prvi otavski molitvenik izdal, ko je komaj eno leto deloval med Indijanci. Pri tem se je posluževal tolmača, ki je dobro znal indijanski in francoski. Baraga mu je povedal francoski izraz, tolmač mu je moral najti primerne indijanskega. Šele v jeseni 1835. se je otrešel nadležnega tolmaštva, kot poroča svojemu škofu v pismu 12. okt. istega leta. Prestavo otavskega molitvenika v očipve-narečje je sicer sam priredil. A zopet ni mogel še biti tako izvežban v tem narečju, da bi mu ne bilo treba pomoči. Kot izvemo iz pravkar navedenega pisma, mu je pri tem pomagal sin lapointskega veljaka Mihaela Cadotta. Ker njegovi tolmači niso bili bogoslovno izobraženi, ni čuda, da niso vedno zadeli tega, kar je Baraga hotel.

Ko je tedaj Baraga na potu v domovino v Rimu vedel za te zmote, ki jih v tiskarni ni bilo več moč popraviti, je Rev. Thavonetu ustmeno in po tem še pismeno obljubil, da bo vse prej popravil, preden bo prišel kak izvod komu v roke. To izvemo iz njegovega pisma škofu Rese-ju 9. maja 1837 iz Pariza. V isti tiskarni, ki mu je natisnila njegova indijanska dela, je pustil tiskati posebne lističe s popravljenim besedilom in jih v Havru, kjer je 12. dni čakal na ladjo nazaj v Ameriko nalepljal čez zmotno mesto. V pismu iz Ly-

ona 25. febr. 1837. sporoča škofu: "Velik del njih (izvodov) sem že tu v Havru popravil, ker sem že 12 dni tu in bom popravil tudi ostale.

Zanimalo me je ugotoviti prvotno in popravljeno besedilo. Iskal sem te pariške izdaje in jih po posredovanju Mr. J. Gregoricha izsledil v chicaški Newberry-Library, ki ima skoraj vsa Baragova indijanska dela raznih izdaj. List za listom sem obračal, a ko sem prvič vse obrnil, nisem mogel izslediti nikakega prelepljenega mesta. Začnem od kraja. Na strani 275 otavskega molitvenika oz. katekizma postanem pozoren. Obrnem list proti oknu in vidim, da ima nalepek, ki ga pri površnem pregledovanju niti opaziti ni mogoče. Vprašanje katekizma, katerega prvotni odgovor je bil zmoten se glasi: Anin eji mechkvatenan mekateakwanaie pakwejiganan, anin dach gaie eji mechkwatossitod jominabo enamessikedjin?

Kako črnosuknjar spremeni kruh in kako spremeni vino pri sv. maši? Odgovor pa: Tako se spremeni kruh v Jezusovo Telo in vino v njegovo Kri.

Tako bi se vprašanje glasilo po slovensko. . .

Popravljeni odgovor nanje se glasi: "Mi sa eji mechkwaotssenig: Pakwejigan Jesus wiiawing jominabo dach Jesus omiskwiming."

Žal, da mi ni bilo dovoljeno nalepka odstraniti in ugotoviti prvotni zmotni odgovor. Ako je kdo v posesti Baragovega otavskega molitvenika, pariške izdaje l. 1837., naj nam to ugotovi, ali pa knjigo prepusti v ta namen nam. Naš strokovnjak v indijansčini Rev. Simon Lampe, O.S.B nam bo potem razliko gotovo razdevolje pojasnil.

S tem pa ta mučna zadeva za Barago še ni bila končana. Dne 26. marca 1839. je škof Rese med drugim Baragi sporočil, da rimska kongregacija za razširjanje sv. vere zahteva od vseh indijanskih misijonarjev, ki kaj verskega spišejo, da morajo isto v latinskem prevodu njej predložiti v cenzuro. Baraga je takoj slutil, kaj je dalo povod k tej odredbi. Njegove knjige z omenjenimi zmotami. "Na pobudo Mr. Thaveneta (ki me ima za krivoverca) je ona to odredila," piše škofu 24. jun 1839 iz Lapointa.

Hudo ga je zadela ta odredba. Pravi dvoboj je nastal v njem med indijanskim misijonarjem in med književnikom, ki naj bi svoje lastne indijanske knjige v latiščino prestavljal. Da obojemu ni moč biti kos, je takoj uvidel. Kajti več nočnega počitka si ni mogel ukrasti, kot si ga je. Dan so mu večinoma vzela misijonska opravila, ponoči je pisal. Saj kot izvemo iz njegovega pisma škofu le Fevre-ju 30. jan. 1843., je navadno ob 2½ vstajal. Ali naj tedaj zanemari svoje stanovske misijonske dolžnosti in se loti zaukazanega prestavljanja? Vsaj polovico misijonskih dolžnosti bi moral zanemariti, pravi, ko bi hotel dotedanja svojja dela, ki so že takrat štela 715 strani od besede do besede latinsko prevesti. Ne, tega mu njegova misi-

jonarska vest ni pustila. A kako naj zopet molče gre preko ukaza najvišje misijonske avtoritete?

Njegov škof, ki ga je dobro poznal, je vedel v kako zadrego ga bo to spravilo. Zato mu je takoj, ko ga je o tem obvestil, svetoval, naj preko metropolita v Baltimoru Rimu pojasni vso zadevo. A najprej je Baraga svojemu škofu razložil in se opravičil, zakaj ukazu ne more zadostiti. Nato se je v istem smislu obrnil še na metropolita v Baltimore in preko njega na kongregacijo za razširjanje sv. vere v Rim. Značilno je zanj, da niti metropolitovega imena ni vedel. Prosil je škofa, naj mu je v prihodnjem pismu javi. Živel je samo za svoje Indijance, drugače se za cel svet ni brigal.

Zaenkrat nimam pri rokah njegovega pisma metropolitu oz. Propagandi v Rim. Pač pa imam pred seboj tozadevno pismo škofu, datirano v Lapointu 24. jun. 1839. Ker v njem pravi: "Isto bom pisal Monsignoru nadškofu v Baltimore in ga prosil, naj je pošlje v Rim," mi to zadostuje, da morem pojasniti, kako se je ta mučna zadeva nazadnje srečno končala zanj.

Ko berem to pismo, se mi zdi, da berem drugo poglavje pisma sv. Pavla Galačanom. Z apostolsko prostodušnostjo in odločnostjo kot on izjavlja in dokaže, da po svoji vesti dani odredbi ne more zadostiti, če hoče vršiti svoje misijonarske dolžnosti, ki jih smatra za bolj važne. "Imam nežno vest, Monsignor," tako piše, "pa tudi veliko spoštovanje do Rima, a v danem slučaju se ne čutim v vesti obvezanega." Nato razloži, zakaj ne. Obiskavati mora bolnike, spovedovati, poučevati novospreobrnjence in katehumene, iskati pagane, katerih oče je in svetovavec, pridigati mora vsako nedeljo po petkrat, dvakrat francosko, dvakrat indijansko, enkrat angleško. Poleg tega ima še mnogo

drugega dela, tako, da mu je vsak dan prekratek. Polovico tega dela, ki je vendar njegova stanovska dolžnost, bi moral opustiti, ko bi hotel svoje knjige v latinsko prestavljati. Sicer pa, pravi dalje, bi bilo s to prestavo nameravani stvari bore malo oz. nič pomagnjo. Kajti kljub korektni latinski prestavi, bi bil indijanski izvirnik lahko poln zmot. Če se hočejo v Rimu prepričati, so li indijanske knjige glede nauka neoporečne, jih morajo prepustiti v presojo nekemu, ki dobro obvlada indijanski jezik. Glede tega pa je najboljši porok sam. Če so se mu v početku književnega delovanja za Indijance po krivdi tolmačev urinile nekatere napake, je umevno in jih je takoj tudi popravil, ko je bil nanje opozorjen. Poslej se niti tega ni bati, ker zadostno obvlada indijansčino, da se mu lahko zaupa.

Na koncu se zravnava, kot sv. Pavel v Antiohiji pred sv. Petrom, ko je videl da je njegov apostolat ogrožen in slovesno izjavi: "Kar zadene moj nauk, izjavljam pred Bogom in svetom, da je strogo katoliški. Priznam sicer, da je po neprevidnosti tolmačev, ki sem se jih v početku posluževal, prešlo p moj indijanski katekizem nekaj zmot. A k sreči so bile vse te zmote odkrite, predem je en sam izvod prišel v roke Indijancev in sem vse popravil, preden so bili razdeljeni, tako, da zdaj ni nanjmanjše zmote proti katoliškemu nauku v mojih knjigah. Izjavljam najbolj pravoverno kritiko. Če najde najmanjšo napako proti naši sveti veri, sem pripravljen biti z vsemi svojimi knjigami sežgan.

Ta njegov sijaj zagovor je zadostoval. Nemoteno je poslej misijonaril med Indijanci, z živo in pisano besedo. Nihče ni več od njega zahteval, naj svoja indijanska dela v latinsko prestavljena pošilja v cenzuro. In ko je bil par let za tem predložen za škofa, ni Rim imel nikakega ugovora proti njemu.

Čandre Bahadur.

St. Poderžaj, indijski misijonar.

Čandre Bahadur je šele 18 let star. Pa je že velik junak. Zazdelo se mu je, da poganška vera njegovih staršev ni prava. Milost božja ga je podpirala in zmagal je. Danes je zaveden, vnet katoličar, edini v svoji družini. Dostikrat se srečava, spoštljivo se vselej prikloni in prijazno pozdravi s krščanskim "Džizu ki barai!", "Hvaljen Jezus, oče!" — "Džizu ki barai, Čandre!", se nasmehnem tudi jaz, vesel, ko ga vidim v sv. veri tako srečnega.

Čandre je iz visoke kaste kšatrijev ali čatrov, bojevnikov. Njegov rod je baje nastal tako-le: Sin solčnega boga Vajsvasvatija, bog meseca, Manu, je nekoč kihnil. Pri priči se je iz njegovih nosnic porodil sin Ikšvaka. Ta je postal praočec vseh kšatrijev, ki so povzročili četrtno vsega hudega na svetu. Kasneje so se kšatriji razcepili na dve plemeni: suradže in čandre. Tako pravi njihova sveta knjiga Sama-Veda. — V resnici so kšatriji rod, ki je bil prvotno doma v pokrajini Radžputana v srednji Indiji. Odtod so se mnogi izselili v Kašmir, Nepal in v Bengalijo ter so tako povzročili razcep rodu in prakast v več manjših plemeni in v 200 najvišjih indijskih kast. Še danes so čandri, ti sinovi meseca, kot njihovih potomci ponosni na svoje vi-

ske dvojno rojstov, s čimer se merijo s samimi brahmani. Plemenitaši indijski so, ki razen brahmanov — indijskih polbogov — ne priznajo nobenega smrtnika nad seboj. Vse nižje kaste pa globoko prezirajo. So hinduisti in obožujejo solrce, mesec, zvezde in vse ostale milijone bogov v indijskih nebesih.

Iz tega rodu je naš Čandre. Njegovi starši so pravzaprav v Nepalu doma. Tam so se razen Čandra rodili vsi ostali otroci. Toda pred dvajsetimi leti so se v družbi še 150 drugih čatrov priselili v Kurseong. Zakaj, nam Čandra sam ne ve povedati. Hišico so si postavili blizu naše misijonske cerkvice med samimi katoličani, katere pa prezirajo kot "tupi kata", t. j. kot ljudi brez šopa las na temenu. To je namreč rjim znak, da priznajo bogove. Čandre je bil v družini najmlajši in zato ljubljenec vseh. Z 12 leti so ga starši poslani v našo osrovno šolo, ki jo obiskuje mnogo poganov. Misijonar ga je imel rad, ker je bil priden, četudi je bil obenem vnet častivec Šive, kot so ga učili njegovi starši.

Pet let je Čandre tako hodil v našo šolo sv. Alfonza in se pridno učil. Šesto leto pa ga je nekaj pretreslo. Ker je bil nadarjen, je željno srkal vase nauke katoliških učiteljev in je pri

tem nehote začel primerjati njihove jasre, prepričevalne besede z besedami, ki so mu jih govorili doma starši. Niso se ujemale. Čandre je začel dvomiti o veri svojih očetov. Postal je zamišljen. Neštetokrat se je vprašal: "Ali je mogoče, da se jaz motim, da se motijo moji starši, da je moja hindu vera kriva vera?" S temi dvomi je zvečer legel spat, z njimi se je zjutraj zbudil. Kot mora so mu ležali na duši. — Medtem pa je na zunaj enako goreče kot poprej opravljaj z ostalimi sve hišre verske obrede. Ko je zjutraj vstal, si je po navadi visokih hindu kast umil obraz, roke in noge, potem pa je stopil v tisto mračno sobico, ki se nahaja v vsaki hinduistični hiši, da se pokloni bogovom. Medena posodica z vodo ga je že pri vходу čakala. Vzel je v roko "tite pati" cvet in poškopil ra vse štiri strani. Nato je razvezal trojno svetovno vrstico — znak vseh dvakrat rojenih, t. j. po rojstvu čistih —, io je ovil okrog sklenjenih rok in je začel moliti:

"Sika kati, zndana pare
Pitadži naosti gansenī
Aramartija čina murti tekār."

"S sveto vrstico vas molim
In s pesmijo slavim vas, svoje očete,
In se vam klanjam!"

Potem je padel na tla in je nadaljeval:
"Sarasvati, Bisnu, Pardžapati, Om, Narain!
Surdži ki nama da rsom!"
Sarasvati. . . itd. (vsi naštetih bogovi)!
In ti solrčeece! Pozdravljeni!"

Toda celo ta molitev, katero ga je naučila mati in ki jo je prej s takim veseljem ponavljal vsako jutro, mu je zdaj postala zoprna. V dvomu je včasih naenkrat vprašal svojo ljubljeno mater: "Mati, ali je res reka boginja? Ali je res tistole drevo bog? In tista krava, ptica in tisti lepi cvet in kamen, ali so to res naši bogovi?" Mati mu je s skrbjo, pa ljubeznivo odgovarjala: "Čandre, moj dragi Čandre, nikar ne dvomi o tem. Kajti vse to so naši bogovi. Če boš dvomil, se bodo bogovi kruto maščevali nad teboj. Le pobožno se obračaj k njim, da te ne kaznujejo!"

Lansko leto je nad Kurseongom krožil aeroplan. Čandre je dobro vedel, da v aeroplanu sedi Anglež, saj je v šoli toliko slišal o tem. Njegovi pa so v strahu popadali na tla in so se z največjim spoštovanjem klanjali neznanemu zračnemu bogu. Čandre je bil ves zmeden. Skušal je starše prepričati, da je aeroplan delo človeških rok, pa so ga kratkoma zavrnil. Zdaj je postal še bolj sam svoj, hodil je okrog zamišljen, s povešeno glavo. V duši je silno trpel, pa se je vendar še eno leto upiral milosti. Svojih težav ni zaupal nikomur.

Nekega dne pa se nenadoma napoti k misijonarju, ki ga je iz šole dobro poznal in mu zaupa: "Oče, zelo trpim! Zdi se mi, da moja vera ni prava. Kaj naj storim?" Ker Čandre ni omenil, da bi rad postal katoličan, mu misijonar ni odgovoril ničesar, kar bi ga moglo potolažiti. Drugi dan Čandre spet potrka pri misijonarju na vrata in začne znova tožiti o svojih duševnih borbah. Obenem to pot izrazi željo, da bi postal kristjan. Strogo ga misijonar zavrne: "O da, ti bi želel postati kristjan, da bi ti misijonar pomagal!" — "Oče!" odgovori Čandre, "tega nikar ne misli! Jaz želim sprejeti Tvojo vero le, ker bi rad dušo zvelčal!" Ta dan se je Čandre vrnil domov z naročilom, da mora zvedeti za muerje staršev, v žepu pa je stiskal drobno knjižico — katekizem — in dve podobici. Toda že pri prvem vprašanju mu je oče katekizem in podobici odvzel ter togotno raztrgal, njega pa strašno pretepel.

Čandre je ostal pri svojem. Misijonar je zdaj videl, da misli zares in mu je zato dovolil, da se pride vsak dan po šoli skrivaj k njemu učiti katekizma. Starši so kmalu začeli nekaj sumiti. Sicer se niso slutili, da bi se njihov ljubljeni sin mogel tako spozabiti in bi se izneveril veri in kasti svojih očetov. Toda zdelo se jim je, da je Čandre vendarle malo preveč začel hoditi svoja pota. Gotovo — tako so mislili — preveč misli na krščanstvo. Da mu ga izbijejo iz glave, so ga začeli uporabljati za razra domača opravila. Zdaj je moral na potok po vodo, potem spet v gozd po drva. Zdaj je moral pomagati očetu, zdaj materi, potem zopet sta ga mučila starejša brata. Zato se niti za šolo ni mogel več pripravljati in so bili tudi uspehi vedno slabši. Misijonar je to kmalu opazil in mu je rahlo očital: "Čandre, Čandre,

kaj je s tabo, da se nič več ne učiš?" Žalostno mu ta odgovori: "Kako se bom učil, oče, ko pa moram neprestano delati. Starši slutijo, da se izneverjam njihovi veri, zato me skušajo na vsak način odvrniti od teja."

Zadnje viharo leto, katero je Čandre preživel v domači hiši, se je bližalo koncu, njegov sklep je medtem dozorel. V katoliških resnicah je bil zadosti poučen. Izvršiti se je moral samo še zadnji junaški čin! Nekega dne ga misijonar pokliče in mu naroči, naj pride prihodnje nedeljo v sirotišnico na kosilo. "Oče, storil bom, kakor praviš, samo ero te prosim: dovoli mi, da to storim šele v ponedeljek zvečer, ker je v nedeljo in ponedeljek velik poganski praznik Sakrati. Vsi moji bodo šli v dolino k reki Balasan, da žrtvujejo bogovom, jaz pa bom porabil njihovo odsotnost, da to izvršim." — "Dobro, stori tako!" odyrne misijonar.

Napočil je 13. januar, teman in mrzel himalajski dan. Čandrov starši in sorodniki so se odpravljali na Balasan, prvič brez Čandre. Komaj so se oddaljili, že Čandre steče k misijonarju. Obraz mu je žarel veselja in odločno stopi pred misijonarja: "Zdaj je čas, oče!" — "Čandre", vpraša zadnjikrat misijonar, "ali si pripravljen? Imaš li dovolj srčnosti, da prefrgaš vse vezi, ki te vežejo na družino in kasto tvojih staršev?" — "Imam, oče!" odyrne pogumno Čandre. "V božjem imenu tedaj! Stori, kar sem ti naročil!"

Popoldne je Čandre prebil v molitvi. Ko je ura odbila pet, je prvič sedel za krščansko mizo. Njegov temnopoltni obraz je čudno modrikasto bledele, ko je segel po prvem grizljaju preproste hrane naših sirot: Od razburjenja skoraj ni mogel jesti. Takoj rato je sporočil staršem, ki so se medtem že vrnili, da je prelomil kasto, ker je jedel s kristjani in da se ne more več vrniti domov. Poganski oče je ostrmel in je na mestu preklel sina. V strašni jezi se je hotel maščevati nad katekizem, ki mu je prinesel usodepolno novico, pa je ta pobegnil. Mati je bridko zajokala: "Oj, sin moj, dragi moj Čandre, kaj si naredil? O nes pametni otrok moj, ali so te vendarle bogovi kaznovali, da si prišel ob pamet?" Oče takoj skliče vse sinove in jim zapove, da mu na vsak način poiščejo Čandra. Ta pa je medtem sedel skrit v hiši neke krščanske družine in je napisal sledeče pismo:

"Moji dragi starši! 13. 1. 1930 ob petih sem postal kristjan s tem, da sem jedel z njimi. Nikoli poprej še nisem bil v kakšni krščanski hiši in zato nisem nikogar izmed Vas onečistil. Nisem pa postal kristjan zato, ker Vas manj ljubim, temveč Vas ljubim kot vedno. Sami se boste o tem prepričali, ker Vam bom kasneje lahko mnovo bolj pomagal, kot sem Vam dosedaj. Vem, da se boste zato zelo jezili name, toda prosim Vas, da predro me boste topli, premislite mojo vero, ki edina kaže pravo pot v nebo, po katerem Vi tako hrepenite. Toda pripravljen sem, da od Vas in od sorodnikov vse pretrpim. Vedite, da Vas kot kristjan ne bom prenehal ljubiti z ljubeznijo, s katero sem as ljubil kot pogar. — Vaš sin Čandre Bahadur."

To pismo je poslal očetu po nekem prijatelju. Starega Čandra je pismo še bolj razkačilo. Vzel je strašni nepalski kukri — zakrivljen nož gorskih domačnov iz sosednega Nepala — in se je napotil proti našemu sirotišču, da — kot je rekel — privede sira k pameti. Kot pošast je lazil okrog poslopja in vpil ves divji: "Čandri, Čandri! Kje si, moj Čandri?" Misli je, da ga bo na ta način privabil iz zavetišča. Čandre se ni pokazal, četudi hiša kristjana, v kateri je bil skrit, ni bila daleč in je slišal očetove klice. Šele ko je oče, videč, da re bo ničesar opravil, odšel, je Čandre prilezel iz skrivališča in je v spalnici med našimi sirotami prespal prvo noč v krščanski hiši. Ta dan je tudi on radi Kristusa postal sirota na tem svetu, saj ga je lastni oče preklel in zavrnil in se ga bodo, katoličana, domači odslej izogibali kot garjevega psa.

Drugo jutro že navsezgodaj je stari Čandre potrkal misijonarju na vrata. "Kaj bi rad, Čandre?" vpraša prijazno misijonar. "Sahib, sin mi je pobegnil od doma in re vem, kje je! Pravi, da hoče postati kristjan. Gotovo ga je kdo pregovoril k temu. Zato bi ga rad videl. Ti, sahib, ga imaš, vrni mi ga!"

Misijonar se začudi: "Kaj praviš, Čandre? Jaz ti nisem odvedel sina! Sam je hotel tako, zato sem ga sprejel. Če hočeš, ga na mestu pokličem in ako bo rekel, da sem ga jaz pregovoril, mora takoj s teboj domov in omra ibti spet hindu!" Oče

ni vedel odgovora. Videl je, da mu ne preostane nič drugega, kot da se čim bolj opraviči pred brahmani in poganskimi sorodniki, ki so že zvedeli za sramoten čin njegovega sina in bodo brez dvoma zvrnili krivdo na njega kot očeta. Zato reče: "Dobro, sahib! Zadovoljen sem s tvojim odgovorom. Toda pošlji mi Čandra danes zvečer na pančajat (skupščino), ki jo bodo sklicali brahmani. Tam mora pred vsemi podpisati, da je res prostovoljno postal kristjan in izjaviti, da d o včeraj ni jedel z nobenim kristjanom. Kajti če je to storil, je tudi mene in vso družino pahnil v nesrečo, vsi nas bodo odslej prezirali kot izvržek našega visokega rodu." — "Ne boj se, Čandre, zvečer bo tvoj sin na pančajatu. Zgodilo se bo vse, kakor želiš. Bodi miren, Čandre ti bo v vsem ustregel!"

Zvečer istega dne so se sestali kurseonški poganski prvaki. Mrko je zbranih 24 hinduističnih zastopnikov pogledovalo na "odpadnika", ki je sedel na posebnem mestu pred njimi, od njegovi strani pa v varstvo yaški katoliški učitelj in naš brat lajik, ki ima v teh krajih kot ljudski zdravnik velik ugled in pozna vse njihove jezike in narečja.

Točno ob šestih se dvigne predsednik brahman in slovesno stavi na Čandro vprašanje: "Povej nam, ali si prostovoljno postal kristjan, ali te je kod drug pregovoril?" Čandre odgovori jasno: "Nihče me ni pregovoril, sam sem želel postati kristjan, ker sem uvidel, da je hindu vera kriva, a samo krščanska prava. Zato sem postal kristjan." Brahmana je odgovor razjezil in se je zdaj obrnil na navzoče: "Povejte mi, možje, kaj nam koristi ta šola, v kateri se nam otroci nauče gaziti najsvetejše, našo kasto...?" Ni še zaprl ust, ko Čandra zakliče: "Ni res, da ras v šoli uče prezirati kasto! Tudi ni res, da nas v šoli kdo nagovarja, da zavržemo staro vero in se oklenemo krščanstva! Pač pa je res, da se v šoli mnogo učimo o vseh verah. Tako sem sam spoznal, da je naša vera kriva." Brahman nadaljuje: "Ti si se torej izneveril svoji veri in zato ne moreš biti več četri!" "Kako bi ne mogel biti več četri, ko pa sem rojen četri?" odvrne

Čandre. "Rojen sem četri in četri ostanem do smrti. Toda ne hindu-četri, temveč krščanski četri!"

Še tri ure po tem razgovoru je trajal pančajat. Nazadnje se je stari Čandre dosegel svojo namero in rešil sebe in svoje družino, ra kateri je izjavil, da se je prostovoljno odrekel veri svojih očetov in da ni nikdar poprej občeval s kristjani. S tem je stari Čandre dosegel svojo namero in rešil sebe in svoje družine propasti, Čandre pa je postal revež brez očeta in matere. — Ostalo je samo še eno vprašanje: kdo bo plačal skupščino?

Tu se oglasi naš brat. Kratkotomalo vstane in izjavi pred vsemi: "Skupščino naj plača tisti, ki jo je sklical!" Pri tem se obrne proti Čandru: "Ali si jo ti sklical?" — "Nisem!" — "Potem nimamo tu nič več opraviti!" se prikloni zbranim možem, jih pozdravi s "salam" in odvede Čandro. Ker so se tudi ostali možje branili, češ, da skupščine niso sklicali — celo stari Čandre je po pravici trdil isto, je brahman, ki je zahteval zase deset rupij (220 dirarjev), nazadnje ves jezen ostal brez denarja.

Čandre je zdaj pri nas ves srečen. Kmalu po tem dogodku je bil krščen in sicer na ime Ciril — Ivan Berchmans. Takoj po krstu je izjavil, da se ničesar ne boji, tudi če bi ga poganski sodniki ubili. Vendar pa bi hotel še živeti, da spreobrne tudi njih, zlasti očeta, mater in brate. Boji se samo, da ga ne bi kdo prej zastupil, kar med tukajšnjimi pogani ni nič nenavadnega. Zato je zelo oprezen in noče od nikogar nič vzeti. Edino mati ga ima izmed njegovih še rada in še vedno joka za svojim Čandrom, "ki so ga bogovi tako strašno kaznovali."

Ciril — Čandre pa moli zanjo in tudi Vam vsem, predragi prijatelji, priporoča v molitev sebe in vse svoje drage, da tudi ori spregledajo in spoznajo pravega Boga.

Pa tudi jaz Vas prosim isto, zanj in za vso to nesrečno deželo, da za molitvijo in premagovanji pospešimo trenutek, ko bo Bengalija vsa Kristusova!

Vdaro se priporočam v molitev!

Miloš je hotel v Ameriko.

Rev. Matko Krevh.

Kateri Miloš? I no, Miloš, tisti, ki je sedaj ugleden gospod neke v Prlekiji. Kaj pa je to: Prlekija? To so Slovenske gošče na Štajerskem, v Jugoslaviji, v Evropi, na svetovni obli. Bolj oatanko vam res ne morem povedati. In če rečem Miloš, naj vam ta zadostuje, ker je pri ras na Slovenskem Milošor za zajce krmiti, kakor na Kranjskem Janezov ali v Ameriki Johnov.

Milošev oče je bil kovač v tovarni za kose. Zaslužil je dobro. To ga je nagnilo, da je sklenil dati svojega nadebudnega sinčka v šole in sicer v Maribor. Maribor je mesto na Štajerskem, v Jugoslaviji, v Evropi itd. V Mariboru je več osnovnih, mesčanskih, srednjih in podobnih šol. Najodličnejša izmed vseh je državna gimnazija. Tukaj se učijo dijaki ali študentje za zdravnike, duhovnike, odvetnike, profesorje in še za marsikaj. Če se dobro učijo, dosežejo svoj smoter; če pohajkujejo ali lenuharijo, obsedijo ter so prisiljeni obesiti svoje učenje na klin. Če je v Ameriki drugače, ne vem, pri nas vsaj lenuhom ne svete pšenica, pač pa rokavi in hlačnice.

Miloš, kovačev sin, je bil v ljudski šoli marljiv, tih in vzgleden učenec. Gospod katehet in gospod učitelj sta nasvetovala očetu, naj pošlje Miloša v šole češ, iz tega fanta še nekaj bo. Ko so Miloševa mati zvedeli o tem nasvetu, se jim je vzbudila v srcu tiha, a iskrena želja: O ko bi moj Miloš postal duhovnik! Resnica velika pa je, da je materina želja pred Bogom — prošnja, molitev.

Poslali so torej Miloša v Maribor v šole. Mati so še pokrižali Miloša za slovo ter ga poljubili na čelo s tiho molitvijo: "Angel varuh te varuj hudega na duši in telesu!" Nato sta se odpravila z očetom na vlak.

Pričelo se je učenje na gimnaziji. Ni ravno težko učenje, če je dijak le količkaj marljiv in vesten. Gorje pa dijaku, ki začne

že od začetka popuščati, zanemarjati raloge ter se pečati z vsem drugim, le z učenjem ne. Tak dijak zaostane, ker v njegovi glavi ni podlage za nadaljno učenje.

Miloš je bil tudi kot dijak v začetku marljiv, tih in vzgleden. Gotovo bi bil ostal tak, ko bi re bil prišel v slabo družbo. Oj slaba družba je strup za mlade ljudi, je zanjka za nedolžne duše! Ko bi slabe družbe ne bilo, koliko fantav in deklet bi ostalo nepokvarjenih, dobrih.

Nikogar se človek v tujini ne razveseli tako, kakor rojaka. To veste Amerikanci sami najboljše. Ko ste dospeli v novo domovino, so vas sprejeli kot prvi — rojaki, ki so se naselili pred vami v Ameriki. Ponudili so vam roko in vi ste se je oklenili iskreno in z zaupanjem. Na žalost se je morda našel med temi pozdravljajočimi rojaki izvržek, ki je hlinil prijaznost, v srcu pa je iskal umazanega dobička pri vas, in vi ste bili osleparjeni.

Podobno se je pripetilo študentu Milošu, ki se je kmalu seznanil z rojakom Pavlom, tretješolcem. Pravzaprav se mu je ta ponudil za tovariša in na moč pametnega svetovalca. Ko bi v resnici bil! Pa je bil Pavel zgaga z vsemi ničvrednimi mažami namazan. Stanoval je zunaj mesta pri svojem stricu — kmetu. Strici so včasih prav pametni in koristni ljudje. Pavlov stric pa je bil mnenja, da mu je brat poslal sina za pastirja, ne pa v šolo, zato je moral Pavel ob prostem času, ko so se njegovi tovariši učili ter delali naloge, pasti živino. V počitnicah bi se ob tem nihče ne spodtkal, toda šolski čas je za učenje. Pavel se je na paši seznanil z dečki sumljive vrednosti. Saj je znano, da bližina mesta nikoli ni veliko prida. Na paši so kvartali, kadili cigarete ter lizali sladkor. Za vse to pa je treba denarja. Odkod ga dobiti? Tedaj se je spomnil Pavel na Miloša, o katerem je vedel, da mu pošlje oče večkrat kaj okroglega za razne šolske potreščine.

"Ga že imam," vzkliknil je polglasno ter takoj sklenil "navrtati", kakor pravimo v Evropi, Miloša med odmorom na gimnaziji za denar.

"Kaj bi prvošolec z denarjem," tolažil se je: "saj re ve, kaj bi ž njim."

Drugega dne ga je takoj poiskal na hodniku pred prvim razredom. Kakor skušnjavec se mu je približal. "Veš kaj, Miloš", govoril je sladko, "rojaka sva, pa se nič ne pozna. To ni lepo. Veš, jaz stanujem pri stricu zuraj mesta. Ne moreš si misliti, kako je prijetno in lepo pri meni. Malo učenja, veliko norenja. Veš, vabim te, pridi danes k meni!"

"Ne utegnem," odvrnil je Miloš, "moram se učiti." — "Učiti, seveda učiti, saj se tudi jaz učim. Toda vedno tičati v knjigah ni zdravo, škoduje očem in možganom."

"Dobili smo težko nalogo iz racunstva. Tudi profesor latinščine nam bo dal nalogo." "Eh, kaj bi zaradi nalog ostajal doma! Prinesi papirja s seboj, pomagal ti bom na paši." Zapeljivo je znal govoriti Pavel, tako zapeljivo, da je začelo mikati Miloša, hudobec pa mu je šepetal: "Pojdi! Nalogo izvršiš zvečer ali zjutraj pred šolo. Glej, tvoj rojak je Pavel in že tretješolec! Pojdi!" "Ali prideš," povzel je besedo Pavel ter mu gledal v oči. "Samo za eno uro," odgovoril je Miloš plaho. Bil je premagan. Pavel je hotel izpeljati svoj načrt do konca — priti je hotel na vsak način do Miloševega denarja. Previdno je govoril. "Veš kaj, Miloš, jaz vem, da ljubiš sadje. Moj stric ga ima dovolj. Ima pa tudi majhne otroke. Veš, prinesi jim sladkorčka, da se prikupiš stricu in strini!"

"Sladkorčka? Kje ga dobim?"

"Neroden si še, Miloš. Ali ne veš, da se sladkorček kupi v trgovini? Daj, kupi ga velik zavojček! Tudi jaz sem prijatelj sladkorčka."

"Za nakup je treba denarja."

"Seveda ga je treba, in ti ga gotovo imaš."

"Imam ga, pa le za šolske potrebščine." Nepokvarjen je še bil Miloš, zato je govoril odkritosrčno — preodkritosrčno. Pavel je zvedel dovolj. Srce mu je zaigralo veselja, v duhu je gledal, kako se bodo gostili na trati s sladkorjem in s cigaretami in še za denar hood igrali — plačeval pa bo nerodni Miloš. "Torej prideš in prineseš sladkorčka," govoril je skušnjavec. "Ob treh pridi kar na travnik!" "Pridem," je zamišljeno odgovoril Miloš. — Zvonec je ločil novopečena "prijatelja".

Miloš je vedno česče zahajal k Pavlu. Donašal mu je piškotov, sladkorčkov in cigaret. Pa re samo za njega, tudi za Pavlove prijatelje — nepridiprave — je moral plačevati zapeljani Miloš. Izrabljali so njegovo dobrosrčnost in neizkušnost v denarnih zadevah. Ni čuda, da je bil s šolskimi potrebščinami tako slabo založen. Vznevoljila je razrednika ta zanikarnost, naravnost razžalostila pa ga je Miloševa naraščajoča lenoba in površnost. "Kaj je s fantom," ugibal je često, zakaj vzljudil je tihega in marljivega dečka kaj v začetku; a sedaj ta sprememba! In kakor da bi slutil vzrok Miloševega nazadovanja je vzkliknil ob sklepu konference:

"Miloša je nekdo izpridil."

Miloš pa ni le zahajal v slabo družbo k Pavlu in njegovim tovarišem, temveč začel je kupovati in čitati indijanske povesti vse od kraja. Indijanske povesti? Vi, ki ste sosedje Indijancev, se čudite in morda niti ne morete razumeti, zakaj so indijanske povesti tako zapeljive in vabljive za mladino v Evropi. Že pisatelji takih povesti so sumljivega izvora. V pretežni večini Indijancev niti videli niso, kaj še le Amerike in njenih zanimivosti. Ampak spisovati znajo indijanske junake tako živo in razorno, da se mladini, ki je žejna pustolovščin in nenavadnih dogodkov, kar zvrsti v glavi. Kaj bi pravil! Za v peč je tako berilo, ki mladino le razburja ter odvrta od učenja, koristnega pa nima nič. Na žalost je tudi raš Miloš zašel v nesrečno družbo strastnih čitatev indijanskih povesti. Naravno, da je ta strast njegova nazadovanje v šoli še povečala, njegovo domišljijo pa razburkala do skrajnosti! Ubogí Miloš! Tako lepo in s tolikim upanjem je zasadil plug v zemljo učenosti, pa že kaj v začetku je zadel na pesek in kamenje. Prvi tečaj je le s težavo izdelal, vendar je moral kot prvošolec z zadostnimi redi plačati šolnino 30 predvojnih avstr. kron. To niso bile mačkine solze riti za Milošovega

očeta, ki je kot kovač za kose v tovarni še dokaj dobro zaslužil. S težkim srcem je sporočil Miloš akrcbečim staršem, da je tečaj sicer izdelal, da pa mora vkljub temu plačati šolnino. Ni bilo to sporočilo prvo pismo za denar, kajti Miloš je že velikokrat nadlegoval starše za denarno pomoč, odkar je zašel v pokvarjeno družbo Pavlovih tovarišev — pastirjev in kvartavcev. Zato je starše zadelo bolešno, ko so morali zopet seči globoko v žep ter poslati Milošu zahtevanih 30 kron.

"Le, kam zapravi Miloš toliko denarja," potožil je oče kovač svoji ženi.

"Ne tarnaj," mirila je mati, "v mestu je vse drago. In napram Milošu re smeš biti skop. Najin otrok je."

"Skoposti mi ne moreš očitati; previdnost pa mi veleva, da ga ne zalagam preveč z denarjem, ker ga lahko ravno s tem izpridim."

Kako prav je imel previdni oče!

Nekega dne, — bilo je že mesec dni drugega tečaja — me je poklical med šolskim odmorom Milošev razrednik.

"Ali si nista vidva z Milošom v sorodu?" nagovoril me je ter me ostro motril skozi ravnike. "Sorodnika si nisva, pač pa naj-ožja rojaka." "Sem si mislil. Čujte, povejte, kaj je z Milošom? Z vsakim dnem nazaduje in šolnine še tudi ni plačal. Če je tekom štirinajstih dni ne bo, bo odslovljen. Škoda bi ga bilo. Obvestite o tem njegove starše!"

"Hvala, bom obvestil." Še istega dne sem pisal pismo Miloševemu očetu kako in kaj.

Zadrega, v katero me je spravil Milošev razrednik, mi ni dala miru. Sitno in neprijetno mi je bilo, da bi bil moj rojak ali celo sorodnik, kakor je sodil gospod profesor, odslovljen, izključen zaradi neplačane šolnine. Naravno sem se hudoval na Pavla, ki je bil, kajpada tudi moj rojak. Slutil sem, da nekaj ni v redu, ker si nisem mogel misliti, da Milošu oče ne bi hotel plačati 30 kron. Podal sem se k Milošu na stanovanje. Moj nepričakovari prihod ga je spravil v vidno zadrego. Indijanske povesti, ki jo je pravkar čital, ni utegnil niti skriti. Ha, imel sem ga na vrvi ter bil prepričan, da se mi ne izmuzne.

"Na, Miloš, ali si že napravil naloge?" — "Ne še, pa se j h bom koj lotil."

"Kaj pa čitaš lepega?" — "Eh, neke povesti sem si izposodil od tovarišev." "Pokaži!" Nerad mi je pokazal oguljeno krjižico. "Lepa reč! Tako se učiš? Sedaj razumem, odkod tvoj slabi uspehi v šoli."

"Saj sem izdelal prvi tečaj," mi je odgovoril zadirčno. — "Seveda si ga, pa kako!" Sklenil sem udariti kar "na glavo", zato sem rekel:

"Kam si zapravil šolnino?" Miloš je prebledel. Za trenotek se je zmedel, nato pa mi skoro jezno odgovoril: "Šolnino? Plačal sem jo."

"Nisi!" — "Pa sem jo."

"Nisi je — amer!"

"Oh, saj sem jo. — menda vem." — "Jaz pa vem, da je nisi."

"Primejdunaj, da sem jo." — "Dobro — pokaži odrezek!" — Ta zahteva je vzela Milošu sapo, a se je kmalu zavedel: "Izgubil sem ga, nekam sem ga založil." "Kaj lažeš! Odrezka nikdar nisi niti imel, ker nisi plačal šolnine."

"Pa sem jo plačal, saj vem." — Tajil je trdovratno, kaj sem hotel. Poslovil sem se z besedami: "Jutri ali pojutrišnjem pridejo oče. Tedaj se bo odločila tvoja usoda. Imaš časa premisliti se. Z Bogom!"

In res je prišel že drugega dne Milošev oče. Poiskal je mene najprej, ker sem mu tako pisal. Skupaj sva šla k Milošu. Očeta sem pustil v kuhinji, sam pa sem se podal v Milošovo stanovanje, da še enkrat poskusim z zakrknjenim grešnikom. Miloš je trdovratno tajil, kakor prejšnji dan. Toda ko sem začel napenjati zadnje strune, ko sem mu rekel: "Miloš, tvoj razrednik mi je sam povedal, da šolnine nisi plačal, kaj boš tajil! Odloči se: Ali priznaš, da šolnine nisi plačal — ali pa pojdeš domov učiti se čevlarskega. To zagotovilo imam od očeta, ki čakajo v kuhinji," — ko sem mu govoril te besede, je vdaril Miloš v jok, a med jokanjem in stokanjem je govoril: "Jaz — grem — v Ameriko."

(Dalje na str. 270.)

Koštrunov Jaka in Petelinov Nace.

Enodejanka za mladinske odre. — Sr. M. S.

Nace sedi pri mizi in krpa ženin predpasnik. Jaka pride v sobo, raztrgan. Na glavi ima pokvečen klobuk in z belo cunjjo obvezano glavo.

Jaka: O moj dragi Nace, dobro jutro. Kako se pa kaj imaš?

Nace: Kaj ti tukaj? Kako dolgo te že nisem videl. Le sedi malo, pa ti bom povedal, kaj je z menojo.

Jaka: Prav rad. Ti bom pa tudi jaz mojo storijo povedal. Pa le ti začni.

Nace: Veš, dragi Jaka, osel gre samo enkrat na led, a jaz sem šel pa dvakrat. No, pa saj veš, da jaz nisem osel. Nace mi je ime. Zdaj nisem osel. Zdaj sem velik revež, ampak osel sem bil takrat, ko sem se oženil. Da, še dvakrat sem se oženil; seveda ne kar za vrstjo. Toliko sem počakal, da je prva žena umrla. Bog daj njenemu jeziku večni mir in pokoj. . . Tako še nisem bil nikdar vesel, ko tedaj, ko je umrla. O, če bi hotela še ta druga iti klepetat na drugi svet. . . Veš, ta prva je bila Zofka. Bila je prav dobra žena, a jaz tega nisem vedel. Večkrat mi je rekla: "Boš videl Nace, take ne boš nikoli več dobil." Sem si pa mislil: že prav, če ravno take ne bom, bom pa boljše dobil. In zato, ko je Zofka umrla, sem hitel kar se je dalo, da bi boljše dobil, in sem se kar drugič oženil.

Jaka: O ti ljubi Nace, tebi se še precej dobro godi. Naj ti še jaz en mal razložim svoje križe in težave. Gotovo se ti bom smilil. To veš, da sem jaz Koštrunov Jaka tam s Kozje gore. Moj oče so bili pintar, tak, ki marele popravljajo. Moja mati so pa bili njih žena. Oba sta že umrla in ostal sem čisto sam. En velik revež. Da prav velik revež sem. Samo bajto imam. Živali nimam drugih kot eno staro mačko in pa. . . uši. O teh pa toliko, da jih ni ra preštet. (se praska). Da, če je človek sam, je nač revež. Sam sem moral prat, kuhat, šivat. . . in strašno mi je bilo dolgčas.

Nace: Vem, da ti je bilo dolgčas. Pa nisi imel pokore, vsaj take ne kakor jo imam jaz. Pravijo, da človek dobi pokoro pri spovedi. Bežite no, to ni nobena pokora. En par očenašev zmoliš, ali pa en rožen kranc, to je vse. Če bodo še enkrat pridigali, da se pri spovedi dobi pokora, bom šel kar v farovž, pa se bom kar skregal in jim v obraz povedal, da ni treba nikoli več tako lagat. Po pravici naj povejo in pridigajo, magari vsako nedeljo; pri poroki se dobi pokora, pri poroki, ki se je do smrti ne znebiš, to vam povem. Če bi ti le mojo Marušo poznal, bi mi pa rad verjel. Nikoli ne bi mislil, da bom moral žensko tako ubogati. Dolgo se tega nisem mogel navaditi. Nazadnje sem pa videl, da je boljše ubogati, ko pa zmerom nove metle kupovati. Zdaj pa vse ubogam, kar mi reče. Vodo nosim, perem, šivam, kuham in predem.

Jaka: No, to še ni prehudo. Le mene poslušaj. Letos pred pustom sem dejal: kar oženil se bom. Res nisem mlad in bogat in lep, tudi ne preveč, a bajto pa le imam. Pa, če bova dva pri hiši, uši ne bodo samo mene grizle. Pa sem šel kar k gospodu fajmoštru, pa sem rekel: Gospod, oženil se bom. So se na začeli smejati in so dejali: Prismođa, rožnivenec moli mesto, da bi se ženil. Sem pa rekel: Veste gospod, roženkranc bom pa pozneje lažje molil, ko bova dva. Ženka bo molila naprej, a jaz pa za njo. So pa rekli: "Ja no, če češ, se pa oženi. Te bom pa oklical. S kom naj te pa okličem?" Sem rekel: "kar z jezikom, gospod." To se jim pa ni nič prav dopadlo. . . so pa zavpili: "Šema, ali ne veš, da morata biti za oklic dva. . ." Sem pa dejal: "I saj sta dva, naj vam pa še kaplan pomagajo." So se po čelu potrklali in rekli: "Ali za oklic mora biti par. Moraš imeti nevesto, če se hočeš ženiti."

Nace: Ti ubogi Jaka, bil si pa tudi revež. Zdaj pa spet mene poslušaj. Do zdaj je še šlo, ampak danes sem siromak. Ena prijateljica moje ženske bo prišla iz Zagreba. Gosposka je, menda tudi klobuk nosi. Pa naj nosi, če tudi soldaško kano, to me nič ne briga. Jaz se te ženske čisto nič ne bojim. Nobene se ne bojim. Samo moje Maruše se bojim in pa kuhat se bojim.

Z vsemi štirimi sem se branil, pa ni nič pomagalo. Je pa rekla: "Če ne boš kuhal, boš pa zvečer na grahu klečal." Tega pa, primaruha ne maram. Rajši pa še kuham.

Jaka: Turška motika, to je pa hudo. . . Meni je bilo pa takrat še hujše. Spomnil sem se, da še neveste nimam. Sem pa prosil fajmoštra, naj mi oni eno skomandirajo; saj imajo vse tam v velikih bukvah popisane. To pa tudi vedo, da se vsaka rada moži. . . So me pa prašali: "Ja, kakšno bi pa ti rad?" Sem pa rekel: "eno tako, ki prav rada joka, zato, če umrjem, ho zelo jokala, in ljudje bodo mislili, da me je prav rada imela." So pa rekli: "Jaz ti jo že ne bom iskal, sam si jo doboji." Jaz sem pa dejal: "kje naj jo pa dobim?". . . "I ta prvo, ko jo boš srečal vprašaj: Ali me češ?" Tega sem bil pa tako vesel, da sem kar poskočil, se zavrtel in ven zletel. Na stopnjicah pa ravno kuharico srečam, pa sem prec rekel: "Jaz sem ženin, ali me češ?" O jej! Takrat je pa vzela metlo v roke in začela nabijati po meni, kot bi mlatila. Samo to sem slišal, da je rekla: Ti mrcina stara plesnjiva, se boš ti iz mene norca delal. Naprej pa nisem utegnil poslušati. Sem bil že predaleč. Ves sem bil zmešan, ker sem tako slabo naletel. In zakaj pa so tako rekli, da naj prvo vprašam, ko jo srečam.

Nace: To še ni prehudo. Saj si pete odnesel, a jaz revež, ko moram kuhati. Veš, žena mi je na dolgo in široko pripovedovala kaj in kako naj kuham. Kaj naj kuham sem si vse zapomnil. Kurjo župo pa nudeljne gor. Potem pa salamensk krompir. Ne, drugače se reče. . . Testament krompir. . . Nak, tako tudi ne. . . Čak kako? Ta star krompir? Tudi ne. . . Aha že vem. Tenstan, ja tenstan krompir, pa jabolčni štrudelj. Drugo bo le šlo; jabolčni štrudelj me pa zares skrbi. Ne vem, če se mi bo posrečil. (gre k ognjišču na katerem stoji lonec z juho in kaserola s krompirjem).

Jaka: Le pomešaj juho in speci krompir, a zraven pa poslušaj. . . Veš, tisti dan nisem nobene več videl in ne srečal. . . Ja, kdo bi pa mislil, da se je ženit tako hudo. Drugi dan sem pa šel po en pakele tobaka, pa srečam tisto Pipanovo Katro, ki jajca pobira, pa jo vprašam: "Ali greš z menojo?" Pa pravi: "Kam?" "V farovž, bova dala oklice zapisati." Pa je bila koj zadovoljna. Kar od veselja se je zavrtela in šla sva v farovž. Katro sem poslal naprej, ker sem se bal, da bi kake metle na stopnjicah ne srečal. Pa je šlo čisto po sreči. Fajmošter so oba poslušali v ene velike bukve, pa je bilo dobro. Obljubili so, da bodo v nedeljo že oklicali. V nedeljo sem šel nalašč poslušat, če bodo res. Pa so res držali besedo. Oba so oklicali, mene in Katro. Pa še prav vseč so mi naredili. Vse so povedali: kako mi je ime, kako se pišem, koliko sem star. Grozno sem se bal, če bodo tudi povedali, koliko imam uš. . . pa vendar niso nič rekli. Klicali so pa kar enkrat za trikrat.

Nace: Saj je bilo še boljše, bil si prej gotov. Saj bo tale juha tudi že kmalu kuhana. Že dolgo vre. Je rekla, naj tisto rjavo kuro zakoljem, ki je nekaj bolečna. Pred štirimi leti je znesla zadnjo jajce. Pa ravno tiste nisem mogel dobiti, sem pa petelina zaklal. Saj je menda to vse eno, kurja župa ali pa petelinova. Naj se le še malo povre.

Jaka: Po litanijah so pa rekli, da naj prideva k izpraševanju. So pa začeli katekizem izpraševati. Ampak Katra je znala, da se še danes čudim. Gotovo zna več, kot sami fajmošter. Prašali so jo kdo je postavil sveto Rešnje Telo. Pa pravi: "Pri deseti maš so ga kaplan izpostavili, popoldan pri litanijah, pa vi." Vprašali so jo še: "Zakaj je Adam izbežal iz raja?" Pa je takoj vedela in odgovorila: "Zato, ker ga je Eva napodila." A mene so pa vprašali, kaj je grevenga. Ja lepo te prosim, kaj pa človek pred poroko ve, kaj je grevenga. Zdaj naj bi me vprašali. Zdaj bi jim pa to čisto natančno razložil in še pokazal bi jim. (pokaže obvezano glavo). Pa pohvalili so naju, da sva dobro znala. So rekli: "Tako sta oba neumna, da glih skup pašeta." Pa sva šla.

Nace: (pokuša juho). Pokušam, pa pokušam, a vidim, da juha nima nobene žmahti nē po kokoši in ne po petelinu. Menda

sem prav vse prav naredil. Kar glavo in vrat sem petelinu odsekala in ga v lonec vrgel. Perja nisem nič oškubil, ker nisem imel časa. Menda ne bo to juhe kaj skazilo? Krompir se tensta že dve uri. Peč sem zakuril, kot za veliko peko. Menda ne bo trd.

Jaka: To pa rečem, da bo krompir mehak, če se tensta že dve uri. Pa naj se le še malo pomeči. . . Tako drugi dan pa je bila poroka. Jaz sem se napulal, kar se je dalo. Na hlače sem prišil nove flike. V čevlje sem dal frišne slame. Pa ta boljše fajfo sem vzel seboj. Pa tudi Katra je bila žavber, kot roža. Rdečo ruto je imela na glavi in v rokah pa ta velik patanošter. Pa vest je bila spodrenčana. V cerkvi so nam tako lepo pridigali, da se še popraskat nisem upal za ušesom, kjer me je uš neusmiljeno grizla. Mene so sprašali, če čem Katro za ženo; pa sem dejal: "Ja, pa še prav rad." Katra pa še čakala ni, da bi jo kaj vprašal, kar naprej je rekla: "Ja, jest tud njega čem za moža." Namesto prstanov sva pa imela vsak slamnati obroček. Ko sva bila gotova, so pa rekli, da naj poroko plačam. Ja, s kom pa naj bi plačal, če pa v žepu nisem imel drugega kot en knof, ki se mi je po poti od rekelnca odtrgal. Sem pa rekel: Bom že drugokrat plačal. O pa bodo še dolgo čakali nato. Naj oni meni rajše plačajo. Saj je samo ta poroka kriva, da me danes vse boli. O saj nerad pripovedujem pa vem, ker ti ne boš nobenemu povedal, ti bom pa še razložil, kako je bilo po poroki.

Nace: Samo počakaj, da obrnem krompir. (vzame s tal poleno in meša krompir, zraven ga oblizuje). To bo pa res izvrsten krompir. Mislim, da ne bom klečal na grahu, ko Maruša domov pride. Mogoče mi še kaj dobrega prinese. (se vsede k Jaku).

Jaka: Ko sva prišla domov je pa Katra skuhalo štruklje. Takih še svoj živ dan nisem jedel. Pa sem rekel: "Hvala Bogu, da sem se oženil." Drugi dan šla je pa Katra po kupčiji. Jaz sem bil pa sam doma. Ko sem bil lačen, sem začel iskati, kaj bi skuhal. Pa najdem polno košaro jajc. Božja pomagavka! To liko jih še ni bilo v naši hiši. Pa kar ajns cvaj sem se zasukal in jih ubil petnajst, sem naredil šmorn kot Šmarna gora. Tako sem bil sit, da že zdavnaj ne tako. Pa pride Katra domov, pa vidi polno lupin po tleh, pa pravi: "Kdo pa je jajca pobil?" "Jest, mišliš, da bom cele grizel ali v lupinah cvrl."

Nace: Tebi se je vsaj šmorn posrečil, ko bi se le meni tudi jabolčni štrudel. Ženska je rekla, če ne bom kaj vedel pa naj grem v sanjske bukve, trompihel gledat. . . ne kuharske bukve. Pa moram res prebrati, kako se to dela. (vstane in gre iskat knjigo).

Jaka: Zato, ker sem ubil jajca je pa začela regljat in upit, da prav celo uro ni nič prenehala. Nisem si mogel vsega zapomniti. Samo to vem, da je rekla, da sem požeruh, da bom vse požrl. In, ko bi vedela, da bom tak, da bi me n'kdar ne vzela. Jest sem pa kar molčal in kadil tobak.

Nace: Imel si prav. Veš, tudi jaz bi lažje shajal s fajfo, ko pa z Marušo.

Jaka: Ja, enega lepega dne pa mi pravi, da kadil ne bom več, da ji dim škoduje. Res, denem med tobak hrenovega perja in pa tavžentrožo, da dalje trpi. Nisem se nič brigal za njene besede in kadil naprej. Drugo jutro pa najdem med tobakom cunjce. Jest sem pa hitro Katri v kofe namešal tobaka. Meni je dala na mizo skledo krompirja, sama pa začne jesti kofe. Grozno se je namrdnila, ko je pokusila. Drugič pokusi, pa zavpije: "ti si mi tobaka notri namešal." Jest sem se smejal, a ne dolgo. Katra zgrabi mojo skledo krompirja in. . . tresk z njo na tla. Jest pa primem njeno skledo s kofetom, jo vržem zraven in pravim: "Fajmošter so rekli, da mora biti par. . ." Katra pa zgrabi eno poleno in začne udrihati po meni, tako, da še časa nisem imel upiti. Ker pa le ni bilo konca, pa zletim ven, Katra pa za menoj. Tako sem bežal, da sem se še le na koncu vasi ustavil. Tam so me pa ljudje vprašali zakaj tako bežim. Sem pa rekel,

enega zajca sem videl in bi ga rad vjel. Nisem hotel Katre raznašati.

Nace: Res, res je Jaka, boljše je, da molčiva, ko pa raznašava te grozovinske. Te bodo že ugnale.

Jaka: O moja Katra se je že ugnala. Prej tisti dan nisem upal domov, ko še le zvečer. Pa je bilo vse temno in vrata zakljenjena. Sem pa začel klicati. Nobene še nicem klical, a Katro sem pa tako lepo prosil, da naj mi odpre. . . Pa ni bilo nič. Katre ni bilo doma. . . Vse svoje cape je pobrala, za večerjo mi je pa tiste pobite črepinje na mizo dala. . . Zjutraj dobim pa pošto, da jo ne bo več nazaj, da ne mara zame. Po en plat mi je bilo hudo, a po ta drugi sem pa mislil, če sem bil toliko časa sam, bom pa še zanaprej. Štruklji, pa šmorn je bil pa le dober. Tobaka pa ne pustim. In tepsti se tudi ne dam. O blagor vsem tistim ljudem, ki so ledig, a ženin sem bil pa jaz tudi.

Naca: Zdaj pa res nimam več časa. Moram se spraviti k štrudelnju, če ne se bo še meni godilo kot se je tebi.

Jaka: Le pazi Nace, le. Jest pa grem, da te ne bom motil. Saj so še ženske tako nataknjene, če kaj posebnega delajo, kaj bi pa ti ne bil. Želim ti veliko sreče, če bo štrudelj dober, ga pa še meni prihrani kos. Srečno! (odide).

Nace: Pa moram res prebrati, kako se to dela. (vzame knjigo in bere). Naredi testo. . . o to že imam. (bere). Potresi prt z moko. To pa moram takoj narediti, da ne pozabim, saj je prt tukaj. (skup zvito rjuho potrese z moko). Čak, mogoče bo boljše, če prt razgrnem. Kaj pa zdaj? (bere). Testo zvaljaj in zvleci. . . O to pa ni nič težkega (valja in vleče malo testa), pa vlečem, če treba dol v Ribnico. . . Stoj! Pretrgalo se je. . . Če se raztrga, se pa zaflika. (flika testo in slini in pritiska, da bi se skup držalo. Vleče.) O, da bi smel enkrat Marušina ušesa takole nategniti. . . No, zdaj bo pa že dobro, a zmatralo me ej vseeno. Malo tobaka se bo prilaglo. (vzame tobačnico, šnufa in kiha. Tobak strese na testo. Piha in briše testo s kapo, da bi odstranil tobak.) O hudirja, tobak sem stresel na testo. E, če je šlo gor, bo šlo pa še dol. . . No pa je res šlo. Malo rumeno je res. Bo pa Maruša mislila, da sem več jajc notri dal.

Kaj pa zdaj bukve pravijo? (bere). Testo potresi z drobtinami, sladkorjem, rozinami in jabolčnimi krljji. . . Aha, najprej z drobtinami. Te imam pa tako vedno v žepu. (jih vzame iz žepa in jih strese na testo). Cukra bom pa dal bolj malo, je predrag. (potresa cele kocke) bom pa dal več jabolčnih krljov. (potresa suhe krljje). Pa glej, zmotil sem se. Namesto rozin sem pa brinove jagode potresel. E, kaj to? Saj so še zdravilo. Kaj pa zdaj? (bere). Vzemi nato pest paprike in jo stresli not. Kaj paprike? O to pa že ni mogoče. Menda pa nisem prav bral. (bere še enkrat). Vzemi pest paprike in jo stresli not. Ja, ravno tako je pisano. In ženska je rekla, naj naredim vse prav tako, kakor je v bukvah. (potresa papriko in bere). Prideni zrezane čebule. Pa šment, kaj je vse treba samo za en jabolčni štrudelj. (zreže čebulo in potrese. (bere). Pusti eno uro, da se pokuha, in telečji gulaš je gotov. . . O kosmata kapa, kaj sem naredil? Dva lista sem naenkrat obrnil v bukvah. . . Zdaj pa imam jabolčni štrudelj in telečji gulaš vse skupaj. . .

O, Nace, Nace, danes pa nimaš sreče. E, če jo šlo gor bo šlo tudi dol. (Piha in briše papriko in čebulo proč. (bere). Testo lepo zvij na prt in deni v krtačo pec. To pa res ni mogoče v krtačo. . . ne pekačo pečt. Moram zviti. U kako me paprika peče. V oči mi je šla. (sname očala, jih položi na testo, si ma-ne oči, a nato hitro zavije testo). O nesreča, zdaj sem pa špegle notri pozabil. Kaj mi je storiti? Naj razvijem to šmentano testo? . . . Nič, kar je, pa je, pa naj bo. Naj bodo not. Saj jaz ne bom jedel tega. Le brž v peč, da bo pečeno. . . U, bo vsak čas polndne. Jaz sem svoje končal a drugo pa naj naredi Maruša. (odide).

Zavesa pade.

NEWMAN ŠT. 2.

Odkar je 9. okt. 1845. veliki Newman, poznejši kardinal, prestopil iz anglikanske v katoliško cerkev, anglikani niso še bili tako razburjeni kot so danes, ko je isto storil Dr. Viljem Edvin Orchard, pastor znamenite cerkve King's Weigh House, slovit pridigar. Večim, ki jim je bil oboževan učitelj in voditelj, je že prej zasvetila luč resnice in so šli za njo. Zdaj ji je sledil še sam. Anglikani sami ne vedo kaj bi rekli k tej izgubi. Katoliški "Times" piše, da je njegovo spreobrnenje za onim Newmana največji triumf resnice. Dr. Orchard je bil prvotno nižji železniški uradnik. Pozneje je šel študirat za prezbiterijanskega ministra in začel svojo karijero v nekem londonskem predmestju. Polagoma je začel na zunaj posnemati katoliško cerkev. Vpeljal je razne katoliške obrede, s čemer je prišel v nasprotje z višjo cerkveno oblastjo. Končno je storil odločilen korak in izpovedal tudi katoliško vero. Zdaj namerava iti v Rim študirat za katoliškega duhovnika. Pravijo, da mu bo več njegovih oboževavcev sledilo v naročje katoliške cerkve.

VERSKA SVOBODA V ŠPANIJI.

Kako španski revolucionarji pojmujejo versko svobodo, ki so je obljubljali, lepo osvetljuje sledeči dogodek: Pisateljica Miss Astray je spisala neko gledališko igro. Eni izmed nastopajočih oseb je položila v usta besede "Španija bo vedno katoliška!" Ta nedolžni vzklik je vlada smatrala za puščico proti sebi in pisateljico obsodila na 500 pezet globe. Taka je španska verska svoboda. Pa ne samo španska, ampak vsepovsod, kjer vlada framasonerija i njej podobni elementi. S svobodo snubijo, s suženjstvom plačujejo.

PO OVINKU DO ALTARJA.

Westminsterski nadškof in kardinal Bourne je podelil svojemu 60 letnemu častnemu slugi Macholmu Dunlopu tonzuro in ga bo v kratkem posvetil v mašnika. Mr. Dunlop je bil dolgo časa bančni uradnik. Pred par leti je pa izstopil iz bančne službe in začel študirati za duhovnika. Kardinal ga je vzel v svojo službo, kot častnega slugo. Po tamkajšnjem običaju ima londonski nadškof-kardinal uniformiranega slugo, ki nosi pred njim častni meč, kadar slavnostno nastopa. To službo je bodoči novomašnik do zadnjega zvesto vršil svojemu gospodu. Še isti dan, ko je prejel duhovniško tonzuro in postal klerik, je pri posvečenju nekega škofa v svoji gala-uniformi nastopil. V prostem času je študiral in se udeleževal pri katoliških organizacijah. Že pred sedmimi leti je bil od papeža za svoje delo odlikovan. Zdaj bo kmalu kot novomašnik stopil pred altar.

GRADUIRAN ŠIMEL.

V Brown okraju, države Kansas so imeli letos izrednega graduanta, z imenom Pansy. Bil je štirinogat. To je bil šimel-pony. Z enega stališča si je bolj krvavo zaslužil svojo diplomu, kot vsi njegovi dvonožni tovariši. Kajti 22 let je vozil bolj oddaljene otroke v šolo. Ko so mu od vseh postavnih oblasti podpisano diplomu obešali — na glavo ali na rep, tega zgodovina ne pove, — je bilo toliko radovednih gledavcev, kot še pri nobeni graduaciji. A zaenkrat ima šele osmi razred ljudske šole za seboj. Če bo moral na diplomu višje šole toliko časa služiti, jo bo težko kdaj zaslužil. Neki urednik, ki o tem poroča, modruje, da če je dobil on diplomu čez ljudsko šolo, bi moral dobiti travnik, ki mu je dajal

hrano diplomu višje šole, njegov gospodar pa, ki je skrbel zanj, bi moral postati doktor modroslovja.

OČITNA KAZEN BOŽJA.

Brali smo o katastrofalnem potresu, ki je prošlo veliko noč obiskal srednje-ameriško republiko Nicraguo. Potresi so sicer naravni pojavi, a Bog se jih poslužuje tudi v svoje nadnaravne namene. Tudi omenjeni potres ni bil zgolj naravni pojav, ampak obenem kazen božja. Bogokletna objestnost brezbožnih elementov ga je izzvala. Ti so v mestu Managua ravno za veliki teden aranžirali neko brezbožno slavlje, ki se je imelo veliki petek zaključiti s hrupnim plesom v kopalnih oblekah. To pa je bilo Bogu le preveč. Veliki torek sta potres in ogenj spremenila to moderno Sodomo v razvaline.

TRD OREH ZA BOLJŠEVIKE.

Tam ob ruski Volgi imajo nemški naseljenci svojo republiko. Okrog 714.000 prebivavcev šteje, izvečine katoličanov. Farmarska država je, obstoječa iz 11 kantonov. Njena zgodovina sega v sredo 18. stoletja. Dasi so ruski carji vse storili, da bi jih popravošlavili, se jim ni posrečilo. Ostali so zvesti svoji veri. Tudi boljšeвики so že marsikaj poskusili, da bi jih spravili v svoj ateistični tabor. Izgnali so jim duhovnike, se polastili njih cerkva, pošiljali tja svoje najzagrizenejše apostole brezverstva, bogato opremljene z vsemi modernimi propagandnimi sredstvi, tiškom, radio itd. Toda vse zaman. Končno so poslali tja potujoče glediške igravce, same borbene ateiste, ki naj bi od kraja do kraja hodili in prirejali brezbožne predstave. Prav s slabimi poročili so se vrnili. Posebno mrzel tuš pa je bil za moskovski generalni štab, ko so

dobili mesto zahvale za to prijaznost ostro obsodbo njegove protiverske gonje.

KAKO JE BANDIT POSTAL ŽUPAN.

Na Kitajskem se je pred kratkim to zgodilo. Pa bi bilo v Ameriki in Evropi prav tako mogoče. Kitajski roparji so zajeli nemškega misijonarja Rev. Koloman Buechlerja in ga odvedli s seboj. Sedem in pol tisoča mehikanskih dolarjev so zahtevali za njegovo odkupnino. Nankinška vlada, ki se je obvezala, da hoče štiti misijonarja, je ukazala krajevni oblasti, naj da na razpolago zahtevano vsoto in stopi v stik z roparji. Poleg omenjene vsote, pa je glavar banditov zahteval še tri vasi. Tudi na to je vlada pristala. Ta velikodušnost vlade je pa banditskega glavarja tako ganila, da ni samo misijonarja izpustil, ampak je stopil celo v dogovor z vlado, da hoče pustiti banditstvo, ako mu ona garantira, da ga ne bo preganjala in mu da županski stolec onih treh vasi. Vlada je bila s ponudbo zadovoljna. Tako je zdaj bivši banditski poglavar postavni župan onih treh vasi.

NA POTU V KATAKOMBE.

Tako bi lahko označili stanje katoliške cerkve v Mehiki. Po paragrafu 130. nove državne ustave ima vlada pravico določati število duhovnikov, a z ozirom na krajevne potrebe. Toda vladni gospodje, ki sami ne čutijo sploh nikake potrebe po kaki duhovniški pomoči, ta paragraf lahko čisto poljubno razlagajo. Zato ni čuda, da je vlada zvezne države Mehike nedavno vse bogoslužje kratkomalo ustavila. Njej bodo skoro gotovo kmalu sledile tudi druge države. Storila je to radi pasivne rezistence katoličanov proti omenjenemu paragrafu, ki je proti vsemu naravnemu in bežjemu pravu. Zdaj cerkvi ne ostane drugega kot pristati na omenjeni paragraf in predložiti od vlade določeno število duhovnikov, ki

bodo smeli vršiti duhovniško službo, ali pa iti v katakombe. Bila bi še tretja možnost, ki bi s kulturno-bojno bando temeljito pomedla. In to bi bil oborožen odpor. Samo lahni migljeji od strani cerkvenih oblasti, da samo molk k dreganju: Ali naj udarimo z mečem? bi zadostoval, pa bi vsplamtela prava sveta vojska, tako da bi bili razni Gomezi in Tejede veseli, če bi pe te odnesli čez mejo. A Cerkev se ne mara z mečem uveljavljati. Ona svojo rast zaliva z lastno, ne tujo krvjo. Če hočejo posamezni v svoji razgorčenosti udariti z mečem, jim takoj veli: Vtaknite meč v nožnice! To njeni sovražniki dobro vedo, zato Cerkev poljubno, brez strahu pestijo. Žal, da tega ne vedo, da Cerkev potisnjena v katakombe, ne bo položena v katakomsbo grobnico, ampak v zibelko svoje mlade najjačje sile, iz katere se bo poživiljena dvignila ter zopet zmagoslavno nastavila korak preko nečastnih grobov svojih s slepoto udarjenih pogrebcev.

ČASOPISJE IN DEPRESIJA.

Vladajoča depresija je tudi časopisje hudo zadela. Bero zdaj ljudje še več kot so prej, ker imajo dosti časa, ali vsaj radi bi brali. Toda naročnine na časnike ne zmorejo. Posledica tega je, da časopisi drug za drugim propadajo. Natančna statistika, koliko je depresija škodovala časopisju, je zaenkrat še preuranjena. Knjižničar missourskega vseučilišča Dr. Severance ve povedati, da je v Ameriki in Kanadi že dozdej prenehalo izhajati 3000 magazinov. Od druge strani čujemo, da je samo v Ameriki propadlo 1000 dnevnikov. Čudno, da se še naše slovensko časopisje, ki je še v dobrih časih komaj rinilo naprej, tako dobro drži.

VRNITE MATER DRUŽINI.

Ta klic se že dolgo čuje. A je bil doslej le glas vpijočega v puščavi. Zdaj ga je znova mogočno dvignila močna francoska katoli-

ška ženska zveza in ga nastavila za glavno programno točko mednarodnega kongresa katoliškega ženstva, ki se bo sestal l. 1933. Vzvišeno, skrajno potrebno, a težko delo vrniti mater družini in jo zopet vstoličiti za kraljico družine. Ob tron je prišla deloma po svoji krivdi, deloma po krivdi nezdravega socialnega reda. Po svoji krivdi, ker se je začela za vse drugo bolj brigati kot za to, za kar bi se morala po naravni in božji postavi v prvi vrsti, biti dobra mati svojim otrokom. Saj je moderni ženi ravno materinstvo najtežje breme, ki se ga otresa, kolikor more. Po krivdi nezdravega socialnega reda. Kajti če ni hotela gledati v izmzgane obrazke svojih otrok, je morala sama prijeti za delo izven doma, da jih zadostno prehrani. Vrniti mater družini se pravi prej reformirati ves vladajoči socialno-ekonomski red in materi dopovedati, da je in mora biti v prvi vrsti mati, vredna tega sladkega imena. Le eno upanje imamo, da bo klic: Vrnite mater družini! izzvenel v dejanje. To upanje sloni na razveseljivem dejstvu, da se je za njegovo uresničenje zavzela katoliška ženska internacionala sama.

BAZILIKA SV. ANTONA — PAPEŽEVA.

Po lateranski pogodbi med papežem in italijansko vlado, spadajo pod vatikansko državo tudi nekateri znamenitejša svetišča izven Rima. Med njimi je tudi bazilika sv. Antona v Padovi. Dasi je pravno takoj po podpisu imenovane pogodbe postala papeška last, jo je slovesno prevzel šele konec maja. Poslal je tja svojega posebnega legata, enega izmed kardinalov. Italijanska vlada mu je dala na razpolago posebni vlak. V Padovi so se vršile velike slavnosti, s sodelovanjem civilnih in vojaških oblasti. Vse mesto je bilo v zastavah in bogato okrašeno, zlasti kolodvor, kjer je bil sprejem papeške delegacije. Po mestu se je po-

mikala ogromna procesija domačih in tujih romarjev, ki se jih v jubilejnim letu kar tare, da niti stanovanj ni moč dobiti. V baziliki je bilo najprej prebrano papeško pismo, s katerim sprejema v moči lateranske pogodbe svetišče v svojo oblast. Do sporazuma je bila bazilika državna last. Frančiškankonventuali, ki so jo oskrbovali, so bili nekaki državni nameščenci, od nje plačani. Poslej jo bodo oskrbovali v papeževem imenu.

EVHARISTIČNI KONGRES V DUBLINU.

Za svetni evharistični kongres v tistem obsegu, kot se danes obhajajo, je Dublin premajhen. To se je videlo. Taki masi ljudstva sam ni mogel dati strehe. Daleč zunaj so se morali mnogi romarji nastaniti. Vsa mogoča prometna sredstva so morali vpreči, da so te množice spravili v mesto. Cele procesije so se peš valile proti Phoenix parku, kjer so se vršile glavne slovesnosti, zlasti za sklepno pobožnost v nedeljo 26. jun. Mnogi so celo noč peš romali, da so bili pravočasno na mestu. Sklepno sv. mašo je imel baltimorski nadškof Most Rev. Curley, ki ga je kardinal legat sam za to izbral. Globok vtis je napravila na vse navzoče ogromna slikovita procesija, v kateri je korakalo 80.000 ljudi, na čelu ji 9 kardinalov in stotine škofov ter raznih prelatov. Vsa ta armada je kot iz enega grla popevala evharistične himne. Po ogromnosti je chicaški evharistični kongres prekašal dublinskega. A z druge strani je bil slednji veličastnejši. Med drugim je bil to prvi evharistični kongres na katerem je sv. oče sam govoril. Kajpada ne osebno in tudi ne samo po svojem delegatu, ampak po radio. Njegov govor je trajal pet minut in se je bolje prav dobro slišal, ker je bilo vreme jako ugodno. Kongresa se je dolnoštevilno udeležila tudi vlada svobodne irske države, s podrejenimi vojaškimi in civilnimi oblastmi. Irška kaj tacega še ni videla. Le

eden je bil, ki je z zavistnim očesom kot Kajn gledal to veličastno demonstracijo katoliških Ircev in njih bratov iz vsega sveta. To so bili nekateri zagrizeni protestanti, še onega duha, ki je nekaj prelival katoliško irsko kri. Seve v Dublinu si niso upali dati duška svoji zavisti. Pač pa so ponekod, kjer so se bolj varne čutili, s kamenji navalili na romarje, ko so šli skozi in jih več ranili. Tudi to je bila posebnost 31. mednarodnega evharističnega kongresa.

PRVI KATOLIČAN V JAPONSKEM PARLAMENTU.

Doslej so katoliški Japonci pač zavzemali že nekaj državnih uradniških mest. Najbolj znan je admiral Yamamoto. V državno zbornico pa še niso prodrli. Pri zadnjih parlamentarnih volitvah se jim je tudi to posrečilo. Izvoljen je bil katoličan Pavel Oshima Torakich. Gotovo se s tem ne bodo zadovoljili, ampak bodo skušali kmalu dobiti svojega zastopnika tudi v ministertvu. Benediktinsko vseučilišče v Tokio je zibelka japonske katoliške inteligence. Seve, mlada je še ta, ker je tudi vseučilišče še mlado, a zelo upoštevano in mnogo obetajoče.

SV. OČE 75 LETNIK

Zadnjega maja je sv. oče dopolnil 75 leto svojega življenja. Neka nadčloveška moč ga mora vzdrževati, da pri teh letih in v teh burnih časih še s tako močno roko in tako jasnim, silnim duhom stoji ob krmilu Petrove ladje. Drugi krmarji sveta, ki ga je vojska vrgla iz tečajev, ne vedo ne kod ne kam, da ga zopet spravijo nazaj. On jim je siguren voditelj in učitelj. Le škoda, da so oni tako trdoglavi učeneci. Nočejo ga poslušati. Občudujejo ga pa. Celo njegovi najbolj zakleti sovražniki, ruski boljševiki, z občudovanjem slede njegovemu delu. Njih mesečnik "Protiverec" tako-le piše o njem: "Pred vsem moramo povdariti čudovito delavnost papeža Pija XI, poglavarja

katoliškega mračnjaštva. V zadnjih dveh letih je izdal celo vrsto okrožnic, ki obravnavajo skoraj vsa dnevna družabna vprašanja. Take so okrožnice o vzgoji, o ženi in o krščanskem zakonu, o delavskem vprašanju in socializmu, o svetovni krizi in brezposelnosti i. dr. Pa to še ni vse. Dosti je, če pogledamo vatikansko glasilo "Osservatore Romano" da se prepričamo o mladeniško živahni delavnosti tega starčka. . . Pij XI. nastopa tudi v radiu in se obrača k vesoljnemu svetu. . ." Da bi ga nam On, katerega namestnik na zemlji je, še dolgo ohranil in mu dal čakati jasnejše dni, kot jih zdaj doživlja. To naj bo naša skupna želja in molitev.

JUDOVSKI SAMOSTAN ZA ŽENSKE.

Tega ne bo dobil n. pr. Jeruzalem, kakor bi bilo pričakovati, ampak Budimpešta. Ustanovila ga bo judovska gledališka igralka svetovnega slovesa Irena Palasthy. Vzrok, da je prišla na to misel je ta, ker je na lastne oči videla žalostno usodo mnogo judovskih žena in deklet. Razočarane tavajo po razvalinah svojih sladkih življenjskih nad, jezne na cel svet in vse obupane. Take naj bi našle v novem samostanu zatočišče, kjer bi z vsem preskrbljene v miru in prijateljski družbi preživele svoja ostala leta. Samostan bo urejen po vzorec katoliških ženskih samostanov. Uvedena bo tudi stroga klavzura. Samo krajevni rabin bo izmed moških imel vstop za praznovanje sobote. Ustanoviteljica je svoj načrt prej predložila judovskim verskim veljakom, ki so se izjavili, da nameravana ustanova ni v nikakem nasprotju z judovsko versko tradicijo. Tudi mažarska vlada nima nič proti nameravani ustanovi. Še to leto bo "Samostan judovskih sester", kakor se bo imenoval pod streho. Kajti darovi judovskih denarnih baronov se bogato stekajo. Zavod bo velik, za kakih 300 sester. Radovedni smo,

kako se bodo te na ves svet hude in zagrenjene ženske počutile v samostanu. Kajti za samostan je pred vsem treba poklica. Kdor in katera ga nima zanj oz. zanjo samostanska sobica ni šotor miru, ampak pekel.

BO LI PRIŠLO DO DVOBOJA?

Med katoliško in pravoslavno cerkvijo v Jugoslaviji se kuha nekaj dvoboj. Marsikaka trda in bojovita je že padla. Ne rečem, da od obeh strani. Katoliška cerkev, zavedajoč se svojega položaja v novi državi in svojega poslanstva na pragu vzhoda, se je naravnost škrapulozno izogibala vsemu, kar bi znalo ločene brate žaliti in vzbujati nezaupnost do nje. Seve, svojega božjega poslanstva ni mogla in ni smela zatajiti in ga tudi ni. Ko so se začeli njeni otroci vsipati v novo državno prestolico Belgrad, je šla z njimi in začela med njimi ustanavljati svoje župnije. Toda pravoslavna cerkev je to, zlasti pod novim agilnim patrijarhom Varnavo, sprejela kot nekaj prvi napad na njene postojanke, ter začela dokaj temperamentno reagirati. Tudi to katoliške cerkve še ni izzvalo, da bi ji plačala nemilo za nedrago. Eden njenih zastopnikov je celo nastopil kot mirovni sodnik, da grozeči dvoboj v kali zaduši. Mirno in ljubeznivo je povedal, da katoliška cerkev ne želi dvoboja, temveč bratskega sožitja. A dobil je bojevit odgovor, iz višjih pravoslavnih cerkvenih krogov samih. Katoliška cerkev se tega dvoboja ne boji, ker stoji na trdnjši skali kot so balkanske.

Vendar upamo, da ne pride do nje. V interesu mlade države same je, ki ima dosti drugih bojev, da ji vsaj verski boji, ki orjejo tako globoke brazde, ostanejo prihranjeni.

ZA MAGNETOM RESNICE.

Zadnje čase se je precej odličnih vrnilo v naročje matere Cerkve. V belgijskem Congo je bil krščen mladi urundski kralj Mwabutsa II., ki je poročen s krščansko princezino Terezijo Kanyonga. — V angleški zahodni Afriki je bil na smrtni postelji krščen poglavar Paramount plemena Kangayu. S križem v roki je poslušal misijonarjeve zveličavne nauke in zaprosil na sv. krst. — V Nayudupe v Indiji se je spreobrnilo 35 ameriških protestantov s pastorjem vred. Nedolgo tega jih je prestopilo 120. Drugih 30-40 se pripravlja za prestop. — Na Poljskem sta se vrnila iz razkola pravoslavni menih Nikita Denisenko in bogoslovni ravnatelj v Kremčuku Peter Tabinski, dosedanji steber poljskega pravoslavja. — V Einsiedelnu, znani švicarski božji poti, je izpovedal katoliško vero protestantski pastor in modroslovni pisatelj Oskar Bauhofer, eden izmed voditeljev švicarskega protestantizma. — Tudi voditelj švicarskih svobodomiselnih in srdit nasprotnik katoliške cerkve Mavricij Gabbund se je pred smrtjo spreobrnil in obžaloval vse, kar je govoril in pisal proti katoliški cerkvi. Ker se je med nemškimi protestanti s takozvano "Visoko cerkvijo" začelo slično gibanje, kot med angleškimi Anglo-

katoličani, je tam pričakovati še presenetljivih spreobrnjenj.

KOLIKO IMAMO MISIJONARJEV.

Katoliška cerkev ima v zunanjih misijonih 11.621 duhovnikov, poleg še mnogo večjega števila misijonskih bratov in sestra raznih redovnih družb. Francozi so najčastnejše zastopani. Imajo 3000 misijonskih duhovnikov, med temi samo v azijskih misijonih 1716. Za njimi pridejo Belgijci z 815 misijonarji. Druge narodnosti, ki imajo več kot sto misijonarjev, so: Italijani 784, Holandci 606, Španci 574, Nemci 512, Amerikanci 214, Irci 124, Kanada, francosko-angleška, 128. Ostali narodi so zastopani z manj kot sto.

PET STO KONVERTITOV BIRMANIH.

Bostonski nadškof kardinal O'Connell je 15. maja birmal 500 konvertitov. Njih število zlasti v njegovi škofiji leto za letom raste. Glavno zaslugo pri tem ima Mr. Goldstein, sam konvertit, in goreč pospeševavec konvertitskega gibanja. Prejšnja leta so bili konvertiti z drugimi vred birmani. Pozneje je bil zanje določen posebni dan in sicer za oboje skupaj, moške in ženske. Ker se je pa njih število vedno množilo, imajo zadnja leta moški svoj dan, ženske svojega. Birma vedno kardinal sam. Pridržal si je to, kot je izjavil, v svojo duhovno tolažbo in pobudo onim, ki iščejo pota k materi cerkvi.

MILOŠ HOČE V AMERIKO.

(Dalje s str. 264.)

Nisem se mogel vzdržati smeha in odgovoril sem: "Oh, le kar pojdi, nihče ti ne brani! Med Indijance, svoje prijatelje, lahko greš." In še bolj je stresalo Miloša. Čez nekaj časa se je rekoli potolazil. Tedaj sem mu položil roko na ramo ter rekel: "Miloš, dobro ti hočem. V Ameriko ne moreš, pač pa pojdeš domov učiti se čevljarstva, ako ne priznaš meni in očetu, da si denar zapravljal. Vprašam te zadnjič: Ali si plačal šolnino ali ne?" Tih, komaj slišno je odgovoril "Ne!" — nato je še enkrat krčevito zajokal. Dejal sem mu: "Miloš! Sedaj boš prosil očeta odpuščenja in pa, da ti še enkrat plačajo šolnino. Ali boš?"

— Miloš je prikimal. Poklical sem očeta in Miloš me je ubogal.

Obljubil je, da se bo popolnoma poboljšal, kar je tudi v resnici storil. — Našla sva z očetom veliko zalogo indijarskih povesti, ki sva jih skurila. Oče je poravnal vse račune, potrebni denar za Miloša pa je izročil gospodinji.

Od takrat je šla Miloševa pot navzgor — do smotra — v veliko veselje staršev, zlasti dobre mamice. Velik gospod je sedaj Miloš v Prlekiji; prepričan sem, da ne misli več na Ameriko, čeprav je kot prvošolec hotel stopiti čez veliko lužo. Nesrečni Indijanci!

GLASOVI od Marije Pomagaj

Tretjerednikom.

P. H u g o .

Ko sem sedel k pisalnemu stroju, da vam zopet kaj napišem, me tipke kar niso hotele ubogati. Pa jim tudi nisem imel kaj zaupati. Pravijo sicer, da ima toplota lastnost predmete raztezati. Toda pri možganih se menda ta njen vpliv neha. Saj je bilo vroče kot v plavžu, pa kar niso hoteli delovati. Kar jezen sam nase, ki bi se čim prej rad oprostil svoje naloge, pograbilim neko knjigo, ki mi je ravno prišla pod roke in začnem listati po njej. Spočetka bolj tako kot otrok ki še ne zna brati in knjige bolj požira kot bere. Ko se nekoliko pomirim, vidim pred seboj naslov, ki je zbudil domišljijo, da je je bolj nezavedno kot zavedno, začela presti dalje in s svojo čarovniško silo prepledla in prebredla vso vladajočo depresijo, razne bančne in druge polome, kapitalizem in proletarizem, pa ne vem še kaj. In to še, preden sem se dobro zavedel. Ko se zbudim iz te omotice in pogledam naslov knjige, vidim, da imam v rokah delo velikega Frančiška Petrarke: *De remediis ustrisusque fortunae*. Kako bi vam to po slovensko povedal pa res ne vem. "Zdravila za vse slučaje usode," bi se morda dalo reči.

Pisatelj, velik pesnik, katerega odmevi se čujejo tudi pri našem prvaku Prešernu, dasi sta živela celih 500 let narazen, ter duhovit pisatelj je v tem svojem delu pustil vso človeško bedo romati pred sodnji stol razuma, da on izreče svojo salomonsko sodbo, kako naj pame-

ten in razsoden človek ta ali oni usodni udarec prenese in si ga v prid obrne. Glej, glej mi nekaj pravi, kot nalašč! O izgubi premoženja. To je vendar nekaj prav za naše dni, ko na vseh straneh krahirajo banke in ob vsaki tisoči zajokajo in žal drugi tisoči zakolnejo. Preberi vendar, kako razum take obupane tolaži! Preberem. Res pametne misli, salomonska razsodba. Naj jo posnamem. Morda se bo ob nji le kdo, ki ga je bančni polom zlomil, zravnal. In kak tretjerednik, katerih je tudi dosti med žrtvami tega modernega moloča, se bo spomnil, da je otrok strastnega ljubitelja uboštva sv. Frančiška in bo zanaprej bolje umeval svoj vzor ter se bolj ogrel zanj.

Poslušajmo tedaj, kako pusti Petrarka razum tolažiti takega, ki mu je ves strt prišel tožit, da je premoženje zgubil.

Tako, premoženje si zgubil? mu modro polaga na srce. Verjamem, da je to nekaj mučnega. Toda pomisli, koliko skrbi in nevarnosti si zdaj rešen. Ni ti ga treba več čuvati in trepetati zanj, kot prej. Navsezadnje tedaj to še ni tako velika škoda. Večja bi bila, ko bi te bilo premoženje pokvarilo, kot jih je že toliko. Zlato s svojim očarljivim žarom, je kakor kača, ki s svojimi svetljikajočimi luskinami oko začara, dokler telesu ne vbrizga smrtonosnega strupa. Zato bodi vesel, da si zaenkrat še zdravo kožo odnesel, preden te je zlata kača otrovala. Če se je pa tudi to že zgo-

dilo, se pa zopet nikar ne žalosti, ampak rajši veseli, da je bilo zastrupljenje še pravočasno zaustavljeno, sicer bi bilo lahko po tebi.

Nespametno je tožiti in tugovati nad izgubo kake stvari, ki je bila komu v kvar. Sicer pa premoženje ni bilo tvoja last, temveč last usode. Ni li imela ta pravice razpolagati s svojo lastnino? Odvzela ti je denar in ga drugemu stisnila v roko. Toda tudi dotičnemu ga ni dala v last, ampak samo posodila. Z judovskimi obrestmi ga bo moral vrniti. Ker je tedaj denar nekaj tako minljivega, da duši več škodi kot koristi, sploh ne razumem, kako morejo ljudje tako hlepeti po njem in se atko zaljubiti vanj, če so bili tako srečni, da so si ga nakopičili. Jezus Sirah pravi: "Nič pa ni hudobnejšega kot je skopuh. . . Nič krivičnejšega kot denar ljubiti, zakaj tak ima tudi svojo dušo na prodaj. . ."

Toda naj kdo piše kolikor mu drago, naj se v tem tudi vsi učnjaki strinjajo, kleta lakota po zlatu je in ostane neozdravljiva človeška bolezen. Naj modri nakopičijo še toliko in še tako prepričavavnih dokazov, naj vsakdanja skušnja navede še toliko žalostnih zgledov, da ogromno premoženje še ni nikogar osrečilo, pač pa že mnoge onesrečilo, ljudje se v tem oziru ne dajo nič dopovedati.

Ti pa, prijatelj, če si pameten, ne zidaj svojega upanja na negotovo in minljivo bogastvo, ampak na živega Boga, ki nam v obilici deli, česar nam treba. Nabiraj si do-

bra dela, da boš na teh bogat. To je pravo bogastvo, ki osrečuje. Sv. pismo pravi: "Ako imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni. Kateri pa hočejo obogateti, padejo v skušnjavo in zanjko in v mnoge nespametne in škodljive želje, ki pogrezajo ljudi v pogubo in pokončanje. Zakaj korenina vsega zla je lakomnost, njej so se nekateri vдали, pa so zašli od vere in sami sebe prebodli z mnogimi bolečinami."

Če si prišel ob premoženje, začni zbirati zaklade, katerih ti ne more nihče oropati, ker jih boš vedno s seboj nosil. Z njimi bo hodila sreča s teboj. Učeni Theofrast pravi, da edino modri more kljubovati vsem muham usode. Tak nikjer ni tujec, povsod doma in nikoli brez prijateljev, ki ga v resnici ljubijo in spoštujejo. Če ima Theofrast prav, in kdor je pаметen, mu mora pritrditi, potem starši svojim otrokom ne morejo zapustiti lepše rente, kot dobro vzgojo in modrost življenja.

V stari Grčiji so bili otroci po postavi dolžni skrbeti za svoje onemogle starše. Glavno mesto Atene pa je to postavilo v toliko spremeniло, da so bili samo oni otroci dolžni skrbeti za svoje onemogle starše, ki so jih lepo za življenje vzgojili. To pa zato, ker so le taki starši v srca svojih otrok naložili kapital, od katerega imajo na svoja onemogla leta pravico živeti.

Modri nima dosti potreb. Komur

pa malo zadostuje, ta ne more veliko pogrešati. Modri se v svoji stiski in potrebi tolaži z velikimi in znamenitimi možmi, ki jih lahko imenuje svoje sotrpine. Dva plemena Rimljana Valerij Publicula in Menenij Agripa nista niti toliko premoženja zapustila, da bi bilo za dostojni pogreb. Na državne stroške sta bila pokopana. Pavel Emilij, ki je premagal macedonske kralje in uničil njih kraljestvo, je bil sicer bogat na slavi, drugače pa tak ubožec, da je moral nekaj zemljišča prodati, da je mogel svoji ženi doto vrniti. Modrijan Kleant, pesniki Plaut, Horac, Virgil in toliko drugih so bili pravi nemaniči. Še daljša je vrsta onih, ki so se radi onstranskega bogastva prostovoljno in z veseljem vsemu odpovedali in ne samo ubožstvo, ampak tudi pomanjkanje trpeli.

In če te ti zgolj človeški zgledi ne ganejo, poglej na Boga-človeka. Bogat je bil, neizmerno bogat, pa je radi nas ubog postal. Niti v svojo lastno zibko ni bil položen. In na smrtni postelji — križu, ni imel kam glave položiti. Od tuje zibke in tuje smrtnne postelje ga je spremljalo skrajno ubožstvo njega, kralja vseh kraljev in Gospoda vsega nebeškega in zemskega bogastva. A vendar, koder je hodil, so šla nebesa z njim in tisti, ki so mu sledili so nosili raj s seboj. Ti pa, revno človeče tožiš in tarnaš, ker si

zgubil tisto, kar so oni smatrali za smeti in blato in prostovoljno vrgli od sebe? Kdor se spomni na ubogega Kristusa in premišluje njegovo trpljenje, ta se bo sredi svojega ubožstva z njim čutil bogatega in ne bo imel skomil niti po kraljevskemu bogastvu in razkošju. Ko bi mu kateri teh ponudil zamenjavo, bi jo odklonil. . .

Kajne, to so res besede razuma, nemoteno od vsake strasti. Žal, da on tako redko pride do nemotene besede, še manj pa, da bi svojo življensko codrost tudi dejanski uveljavil. Boljševiške strasti ga prevpijejo in premamijo, da z njimi v zvezi išče sreče čisto v drugi smeri kot ve, da bi jo moral iskati. Ena izmed najbolj glasnih strasti je danes pohlep po imetju, ali kot pravi pesnik Horac kleta lakota po zlatu. Bog pa svojega izvoljenega ljudstva, bodi starega, bodi novega testamenta ne pusti plesati okrog zlatega teleta. Če se oni nočejo odtrgati od njega, ga jim on iztrga iz objema. E, tudi bančni polomi niso samo slučaj! Vsaj otroci sv. Frančiška, najvernejšega nasledovca ubogega Gospoda, naj bi se ob polomih malo izprašali svojo vest, če ne bi bila morda tudi njih srca tam, kjer je bil njih zaklad, ter se od malika mamona zopet k Bogu obrnili, za katerega edinega so ustvarjena in v katerem edinem bodo našla svojo časno in večno srečo.

BOG POVRNI DOBROTNIKOM!

Za Ave Marijo so darovali:

N. Milcinovic \$3, F. Scheringer \$, Mrs. R. Nance \$2, L. Pink \$10, B. Molnar \$6, J. Meglen \$6, I. Kavcic \$2, U. Ivsek \$3.60, J. Bernot \$3.50, A. Zitnik \$3, M. Russ \$3, F. Fajfar \$2, J. Ogrin \$3.50, K. Kvapec \$3, Mrs. T. Chervich \$1.50, Mrs. M. Skerl \$6, J. L. Bahorich \$3, Mrs. J. Trepel \$5, Mrs. Plantam \$3, Mr. A. Strukel \$2.75, Mrs. H. Kushlon \$1.50, K. Pavlic \$4, A. Mlakar \$1, Mrs. A. Dolinsek \$, M. Rode \$1, J. Meglen \$3, F. Plautz \$3, U. Ivsek \$6, A. Rom \$1.50, F. Mihovar \$3, L. Jakopin \$1, M. Perusek \$2.50, G. Wrselich \$3, B. Gornik \$3, N. N. \$3, Rt. Rev. Msgr. Ogulin \$6, A. Plemel \$1, F. Perovsek \$3, M. Gorichan \$3.75, G. Pavlokovic \$1.25, P. Odio \$2, J. Posdertz \$3, M. Grum \$3.50, Mr. Stayer \$3, M. Maggia \$1.

Člani Apostolata sv. Frančiška so postali:

M. Grum \$10, A. Mlakar \$1, J. Vidergar \$10, S. Salay \$10, Mrs. C. Hladnik \$30.

Za lučke so poslali:

F. Kristan 25c, I. Rezek \$1, A. Plemel 25c, Mr. Jeric 50c.

Za kruh sv. Antona so dali:

J. Filipcic \$1.

Dar za Ave Marija:

U. Ivsek 40c.
Dar za Marija Pomagaj (altar) je dala Mrs. J. Tomasetic \$24.00*

Dar za Samostan so dali:

F. Allis \$5, M. Kremesec \$10.

Za sv. maše so darovali:

J. Černivec \$1, F. Lakner \$1, J. Resnik \$1, M. Grum \$3, F. S. \$1, J. Glivar \$1, F. Vauk \$1, H. Oselen \$1, N. Marentich \$2, Mrs. M. Skerl \$2, Mrs. A. Collins \$1, J. Vidergar \$2, F. Starman \$1, Miss C. Verma \$1, Mrs. J. Tomasetic \$1, Mrs. B. Gornik \$1, M. Saba \$1, Mrs. J. Horvat \$1, M. Nartnik \$2, Mrs. S. Strukel \$1, E. Lordawski \$1, F. Mikovar \$1, M. Smith \$1, Family Kokaj \$1, Mrs. C. Hladnik \$14, A. Jerman \$1, Mrs. T. Kodric \$1, Mrs. M. Bluth \$1, Mrs. M. Zerovnik \$1, L. Hochevar \$2, I. Koka \$2, Mrs. M. Grum \$1, J. Posdertz \$1, Mrs. M. Kolar \$2, M. Kaparc \$2, F. Cvenk \$3.50, A. Rom \$1, F. Allis \$5.

Študentski sklad.

Mrs. Madic \$5.

lication of this work I am enclosing a small donation to help you to defray expenses.

Yours very sincerely,

A. Schiffrer.

Ljubljana, dne 23. marca 1932.

Dear Mr. Gregorich:

I thank you for the book "Apostle of the Chippewas" which you have written so ably and had the kindness to favor me with a copy.

I read it through and was very pleased with it.

Thanking you for the favor I am

Very truly yours

P. Kazimir Zakrajšek.

Ljubljana, dne 23. marca 1932.

Veľecenjeni gospod!

Prejel sem danes z velikim veseljem Vašo knjigo o Baragi, apostolu Čipeva.

Za knjigo se Vam najiskreneje zahvaljujem in jo bom z velikim zanimanjem čital, razumem dobro angleško.

Ocenili bomo knjigo tudi v našem časopisju.

Z misijonskimi pozdravi in veseli Aleluja

Vam voščni Vam udani

Dr. Lambert Ehrlich, profesor.

P.S. We were much surprised to see this fine biography in English! May God help us in our efforts for the beatification of our Baraga.

St. Paul, Minn., March 6, 1932.

Jos. Gregorich, Dear Sir:

I wish to thank you for the complimentary copy of the "Apostle of Chippewas", which I appreciate very much with thanks to the Bp. Baraga Association.

I see it advertized in Slovenec for sale, therefore I am enclosing \$2.00 for a copy, which you may send to:

Janko Ogulin — Vertače — P. Semčič — Jugoslavia.

He will surely enjoy it. — Sincerely yours,

A. Ogulin.

Winona, Minn., March 4, 1932.

Dear Sir:

"The Apostle of the Chippewas" reached me Thursday morning. Thank you very, very much for your kindness in sending it to me. I have read it from cover to cover and find it a most interesting and sympathetic portrayal of the life and labors of Bishop Baraga. It surely is very appropriate at this time when an effort is being made to further the cause of the beatification of Bishop Baraga.

The format of the book is most attractive.

I was much interested in comparing the earlier with the last portrait of Bishop Baraga. He certainly seemed to have taken on the features and expression of his beloved Chippewa.

Very sincerely yours,

Sister M. Aquinas Norton.

Uprava lista prosi

vse, ki se žele potom pisma pomeniti glede lista, naročnine ali drugih naročil naj naslavlja svoja pisma vedno na naslov: Rev. Benedikt Hoge, P. O. Box 608, Lemont, Ill. Tudi, kdor ima to ali ono poročilo, zahvalo, prošnjo za uredništvo, prispevek

ali članek, naj naslavlja na lemontski naslov. Tako se uprava in uredništvo izogneta neljubim sitnostim, naročnik pa lahko pričakuje točne postrežbe in hitrega odgovora.

Urednik prosi

duhovnike v stari domovini, ki so naročeni na naš list, da se lista spomnejo tudi s prispevkom. Koliko lepih besed in misli gre časih v koš, ki bi lahko v našem listu govorile na dušo bravcem. Mnogokdaj se zgodi, da mora urednik polovico lista sam napisati. Pa bi lahko ta ali oni pomagal. Že sedaj se zahvaljujem

vsem, ki mi bodo v prihodnjih mesecih postregli s kratkimi članki, članki, ki bi jih dušni pastir lahko na stotine napisal. Tako bogato izkušnjo ima. Ljudstvo rado sluša in bere besede izkušenih Kristusovih delavcev. Uprava Ave Marije se bo oddolžila vsakemu.

Depresija

je tudi Ave Marijo občutno oškodovala. Mnogo bravcev se radi finančnih težkoč odpoveduje listu, drugi si v bojazni in pričakovanju še slabših dni ne upajo naročiti našega mesečnika. Dobre besede prosimo za list, ki že toliko let deluje v dobro katoliških izseljencev. Ave Marija je pač edini list, ki je izrazito katoliški

in se ne boji pokazati prave odločnosti v boju za božjo stvar. Dobre besede prosimo za list naše duhovnike, dobre besede prosimo naše zastopnike, dobre besede prosimo vse naše bravece. Apostol si, če agitiraš za naš list.

Naročnikom,

ki radi slabih razmer ne morejo takoj poravnati naročnine, pove-mo ponovno, naj se ne odpovedujejo listu. Potrpežljivosti je treba nam ravno tako kot drugim ustanovam. Povsod je hudo in je treba dolar pošteno obrniti, predno ga izdaš. Če ti torej na noben način ni mogoče v doglednem času poravnati naročnine,

nikar se ne boj, da te bomo takoj vrgli iz imenika. Dobrotnik in prijatelj si nam bil v dobrih časih, dobrotnik in prijatelj si nam v slabih. Morda boš kmalu lahko poravnal svoj dolg. Ne pre-naglj se. To naše poročilo velja vsakemu, ki je prizadet v teh časih in mora gledati, kje bo dobil kruha družini.

Zarja

Častitati moramo Zarji in Ženski Zvezi. Našim ženam pa besedo navdušenja: pristopite v Žensko Zvezo. Zadnji čas je, da postane vsaka naša žena članica te lepe organizacije. Malenkostna članarina 25 centov na mesec ti prinese vsak mesec tudi mesečnik "Zarja". Če bi drugih dobrin ne imela Zveza, že zaradi Zarje, bi pristopila, toliko koristnega berila imaš v njej, žena,

dekle. Pa ima Zveza še drugih materijelnih in duhovnih dobrot zate. Pristopi danes. Naselbine, ki nimate še podružnice Zveze, ustanovite jo. Za pojasnila pišite glavni tajnici Mrs. Josephine Račić, 2054 W. Coulter Str., Chicago, Ill. Tudi nečlanice si lahko naročite "Zarja". Naročnina je za vse leto samo \$2.00.

POZOR!

Na tisoče Slovencev in Hrvatov hom, kakor za lase, revmatizem, se mi je zahvalilo za moja zdravila, katera so rabili z najboljšim uspe-rane, in za vse druge kožne in no-tranje bolezni. Mnogi mi pišejo, da je moj brezplačni cenik vreden za bolnega človeka nad \$5.00. — Za-radi tega je potrebno da vsakdo takoj piše po moj brezplačni cenik za moja REGI-STRIRANA in GARANTIRANA ZDRAVILA.

JAKOB WAHČIČ

1436 East 95th Street,
CLEVELAND, OHIO

JOSEPH PERKO

2101 West 22nd Street, Chicago, Ill.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI.

Najboljše blago. — Čevlji za vso družino.

ROJAKI IZ ZELENEGA ŠTAJERJA

Ravnokar

smo prejeli prvo knjigo:

“MESTA DRAVSKE BANOVINI”

Ta knjiga vsebuje krasni opis mesta Celje in raznih krajev iz Zelenega Štajerja.

Knjigo krasi nad 30 lepih pokrajinskih krajev. Morda bote našli svoj rojstni kraj v njej, če ste iz teh krajev doma.

Vsak Slovenec, zlasti pa rojaki iz prelepega zelenega Štajerja, bi morali imeti to zanimivo slovensko knjigo v svoji hiši.

Knjigo prodajamo z ozirom na sedanje slabe čase za malo ceno samo

40 centov s poštnino vred

Pišite še danes ponjo in v pismo priložite znamke, ali pa poštni Money Order ter pošljite naročilo na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

LEPOTO

SLOVENSKE DOMOVINE

dobite v besedi in sliki v lepi knjigi

‘GORENJSKA’

STANE S POŠTNINO \$2.00

Naroča se pri

KNJIGARNA AMER. SLOVENEK

1849 West 22nd Street - - Chicago, Ill.

Phone Canal 7172-3

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRANK GRILL

1727-31 West 21st Street, Chicago, Ill.

Za pohištvo in pogrebe

Tisti, ki ste v Clevelandu in okolici, in ki pridete v Cleveland, se lahko v vašo lastno korist poslužite pohištva iz naše prodajalne. Pri nas je pohištvo kar najbolj zanesljivo in vredno zanj danega denarja. Glavno prodajalno imamo na **6019 St. Clair**, podružnica pa je na **15303 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio.**

Tudi tisti, ki se obrnejo na nas za pogreb-
na opravila, dobijo za manjše izdatke boljšo
postrežbo.

A. GRDINA & SONS

Za vsa podjetja velja glavni telefon

HENDERSON 2088